

צו השעה - שא נור

• האירוע מאושר ומאובטח
על ידי כוחות הבטחון

• מומלץ להביא ביגוד חם

• לתאום והסעות
ממוגנות ירי:
אריאל 053-321485
איצ'יק: 058-319-863

יחי אדוננו מורנו ורבינו
מלך המשיח לעולם ועד

השתתפותכם
חשובה להמשך
חיזוק ההתיישבות
בישובי צפון
השומרון

הנכם מוזמנים לטכס

חידוש ההתיישבות היהודית בישוב שניאור (שא נור),

הכנסת ספר תורה וחנוכת בית הכנסת

הארוע יתקיים אי"ה ביום ראשון א' טבת (16.12.01)

בתכנית:

12:00 מגוון הפעלות לילדים ושיעורים תורניים

14:00 מופע חסידי עם הזמר ירמיהו וחבריו

15:30 טכס חנוכת בית הכנסת והכנסת ספר תורה

16:50 הדלקת נרות

במעמד:

השר לבטחון פנים מר עוזי לנדאו,
ראש מועצת שומרון מר בנצי ליברמן,
ראש המועצה הדתית מר דב שפירא,
רבנים ואישי ציבור

שניאור - שא נור
לשאת את האור בצפון השומרון

מרכז חב"ד ליובאוויטש תל-אביב-יפו

הננו להזמין את אנ"ש והתמימים שיחיו אנשים נשים וטף,
להשתתף במבצע חנוכה

בהדלקת החנוכייה המרכזית בכיכר דיזנגוף

שתתקיים בע"ה בכל ערבי חנוכה בשעה 19:30 בליווי תזמורת חסידית

במוצאי שבת פרשת מקץ
ל' בכסלו (15 בדצמבר 2001)
תתקיים ההדלקה בשעה 20:00
עם הזמר החסידי מנדי ג'רופי
בליווי לייבלה ליפסקר

ההדלקה תתקיים בכל מזג אוויר
חנוכה שמח

שמונה ניצוצות שנדלקו

שמונה סיפורים מרגשים, מאת כתבי "בית משיח",
על נשמות שנדלקו. מוגש לרגל חג החנוכה

הפניית חיים

באת הסובון

החפץ המוזר הזה והתבונן בו. זה היה סביבון. סביבון יהודי. לא סתם סביבון, אלא סביבון עם ארבע אותיות בעברית.

כמו ברק פגע בו באותו רגע. סביבון נוחת מול רגליו, בחוף נידח בתאילנד הרחוקה. זה היה נראה לו יותר ממוזר. מה הדבר הזה עושה פה, באמצע החיים, במקום בו אין אפילו יהודי אחד לרפואה.

שעה ארוכה התבונן בסביבון, הפך בו לכאן ולכאן; נזכר בסביבון האחרון שראה בחייו, כשהיה בגן הילדים. הוא נזכר גם בחנוכה.

כך המשיך לשבת ולהתבונן במחשבותיו למרות שהחושך כבר מזמן ירד על העולם, ורוח לילית קרה הרעידה את חולצתו הדקה. הוא קם ממקומו והלך לעבר הבונגלו שחכר.

המחשבות החזירו אותו בבת-אחת אל הבית הרחוק בישראל. אל אבא ואמא. פתאום הרגיש צורך להתקשר ולשאול 'מה נשמע', וזאת לאחר חודשים ארוכים שלא שמע מהם מאומה. כשהתקשר הביתה שמחה אמא: "הו, גיא, חנוכה שמח; טוב שהתקשרת כי בדיוק כעת אבא מדליק נרות חנוכה..."

קולו נשק. הוא לא יכל לדבר, גם בשעה שאביו נטל מאמו את אפרכסת הטלפון ושאלו לשלומו. ההלם היה גדול.

"חנוכה היום?" פלט לבסוף תוהה ומבולבל. אבא לא הבין למה הבן שותק.

בתוך כדי שיחה שלף גיא מכיסו את

באחד הימים הגיע אל אי נופש נידח "קופאנגאן". שלושה חודשים ארוכים שהה באי הנידח, ישן בבונגלו עלוב, בין סלעי החוף, אוכל מכל הבא ליד. כל יום מצא את עצמו יושב בחוף שעות ארוכות, על הקו הדק המפריד בין המים לחול הבהיר; מביט בים התכול, ומאזין לרחש גלי הים שהתנפצו אל החוף והרטיבו אותו מדי פעם.

מחשבותיו ריחפו והגיעו כמעט לכל מקום אפשרי. הוא חשב על המדיטציות והיוגות, שוטט במחשבתו במזורים עתיקים, שירטט קווים לעולמות רוחניים והתערבל עם סערות הנפש כמו ניסה להתעמת עמהם – רק על עמו, יהדותו ומולדתו, לא חשב. הוא הגיע למקום הזה במטרה להתנתק, לברוח ולשכוח מכל דבר שיחבר אותו לארץ בה מתחולל טרור נורא; בה החרדים סוחטים את כספי השלטון, והעשירון העליון שהשתלט על המדינה, ובכלל – על התווה ובוהו.

לא פלא אפוא שניתק כל קשר רגשי עם כל מה שהזכיר לו את הארץ, כולל חברים ובני משפחה. מאז שעזב לפני שלוש וחצי שנים, הוא שוחח בטלפון עם הוריו פעמים ספורות בלבד. הפעם האחרונה היתה חמישה חודשים קודם לכן.

גיא שילב את רגליו והתכוון לסיבוב נוסף של מדיטציה. הוא ריכז את חושיו, תקע את מבטו בחלל האוויר, ונשם נשימה עמוקה. השמש כמעט נטתה לשקוע, כאשר חפץ מוזר גלש במהירות עם המים וינחתה על החול הרך, סמוך לרגליו. הוא הושיט את ידו ושלף את

מאת: מנחם זיגלבוים

אפשר לראות אותו מדי יום יושב בישיבת חב"ד בשכונת קטמון הירושלמית, ראשו שעון על היד בתנוחה דבקונית ועיניו נעוצות בספר שלפניו. זקן קטן מעטר את פניו, ומראהו כשל יתמים' מן המניין שנולד בבית חב"ד.

קשה לנחש כי הבחור הזה הגיע מרקע רחוק מאד לחיי תורה ומצוות. קשה עוד יותר לנחש באיזו דרך מוזרה ומופלאה מצא את דרכו לעולם היהדות והחסידות.

גיא אפרים, זה שמו ושם משפחתו של אותו בחור שסיים את שירותו הקרבי בצה"ל, במשך שלוש שנים. כשהשתחרר נסע כמו רבים מחבריו "לנקות את הראש" במזרח הרחוק. הוא ארז תרמיל עם ציוד, ויצא לראות נוף, להכיר מחוזות חדשים, לטעום ולרחרח מקרוב בכל דבר זר ומוזר. ככל שיהיה זר יותר – מוטב.

בין השאר הגיע גם לתיאילנד, שם הסתובב בין הערים והעיירות, השתדל להתרחק משאוונה של עיר. גיא אהב את השקט והדממה, משום כך הוא כמעט לא הסתובב עם צעירים ישראלים נוספים. לבדו, עם תרמיל ומקל, היה סובב בעיירות הקטנות ומכיר עולמות חדשים.

שלוש שנים סבב וטייל במזרח הרחוק – רחוק מאד.

מקרוב. אולי יש בה משהו. קודם לכן ביקר בבית חב"ד בתיאלנד לישראלים בניהולו של הרב נחמיה וילהלם, שם הציץ, התרשם והכיר מקרוב לראשונה את הדת ואת החב"דיניקים. כעבור חודשים ספורים ישב גיא באולם של ישיבת חב"ד בשכונת קטמון הירושלמית, עושה את צעדיו הראשונים בעולמה של היהדות, מתאמץ להשלים את מה שהחסיר כל השנים.

שנה לאחר מכן עמד תחת חופת אפריון, ובא בברית הנישואין עם בת גילו. כיום הוא אברך חסידי לכל דבר, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.

יהודי שמאיר את המקום והאיש הנידחים. מולו ישב תייר שהביט בו בעיניים פעורות. הוא לא הבין מה בונה הצעיר הזה, מדוע הוא מדליק נרות וכה שקוע בשרעפיו. פתח הלה בשיחה ושאל לפרש מה הנרות. גיא הסביר לו כי זה סמל של ניצחון.

"ניצחון של מי?" תהה התייר.

"ניצחון היהודים על הרומאים", השיב גיא בפשטות.

"אהה", המהם האיש ומשך כתפיים בפליאה, "גם אני מרומא" — — —

• • •

למחרת, באותה שעה באותו מקום, מול יחוף הסביבון (כך כינה את המקום), החליט כי עליו לחזור לישראל ולבדוק את הדת

הסביבון שהביא לו שעות ספורות קודם לכן שר היס...

בשבילו זה היה יותר מדי. יותר מאשר צירוף מקרים סתם; הוא חש כי יד עליונה מכוונת את צעדיו — אותה יד עליונה ממנה ניסה להתחמק ולמצוא לה תחליף במקומות אחרים.

לאחר שיחת הטלפון הוא יצא שוב החוצה, הפעם כשמטרה לנגד עיניו. הוא השיג עלה בננה ענק ואגוזי קוקוס, ובשיטות בניה של הימזרחי הצליח להתקין לו חנוכיה קטנה. את הנרות הקטנים קיבל מה"אמא" התאילנדית שאירחה אותו בבוגלוס.

כשסיים להתקין את החנוכיה המוזרה, הטיב את הנרות והדליק בהם אור — אור

ישיבת חב"ד בית לוי יצחק צפת

ברכות מקרב לב

ברכות חמות ולבביות נשלח לגאון הגדול והחסיד, ידיו רב לו בתורת החסידות, פה מפיק מרגליות, מרביץ תורה ברבים ומשפיע ביישיבתנו הקדושה, מסור ונתון לעניני כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א

הרה"ח הרב **יוסף יצחק שיחי** אופן

לרגל נישואי בנו הנכבד והנעלה הת' **שניאור זלמן שיחי**

עב"ג בת הרה"ג החסיד, בקי וחרף, ידיו רב לו בהקמת מקוואות ומערכת כשרות מסועפת, בקיא בכל מכמני התורה,

מורה הוראה ברבים, הרה"ח הרב **יוסף יצחק פייגלשטוק**, משלוחי הרבי מה"מ בבואנוס איירס ארגנטינה, רב ומו"ץ בקהילות אנ"ש בארגנטינה

יהא זה בניין עדי עד, ויוכו להמנות בצבא השלוחים לזירוז התגלות כ"ק אדמו"ר מה"מ,

ויהא ביתם בית חב"ד כרצון קודש המשלה, מתוך הרחבה, אושר ועושר ומתוך שמחה וטוב לבב

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

הרב **יוסף יצחק ווילשאנסקי**

ראש הישיבה

הרב **שלמה זלמן לבקיבקר**

מראשי הישיבה

הרב **משה ארנשטיין**

משפיע ראשי

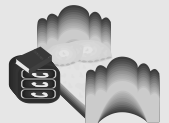
משפיעים, רמ"ים ומשגיחים, ותלמידי הישיבה

דירה חדשה להשכרה בקראון הייטס, על בסיס יומי

שני חדרי שינה, סלון, שירותים ואמבטיה

תקופת מינימום להשכרה – יומיים

לפרטים: (718) 791-4030 (718) 774-0013

ואספת דגנך • על האדמה

מאת: ישראל פרידמן

הרב קלמן דרוק, מנהל מוסדות חינוך החב"דיים בבאר שבע, היה יוצא תקופה ארוכה לפעילות של מבעים. הוא החל בכך עוד בהיותו בבית הספר במושב 'ברוש' שבנגב. חלק נכבד מזמנו הקדיש למבצע מזוזה. הוא היה בודק את המזוזות, אם צריך מחליף, וכך זיכה בתים רבים במזוזות יפות.

ערב אחד מצלצל הטלפון בביתו. קולה הסדוק של אשה נשמע באפרכסת: "כבוד הרב, אודה לך מאד אם תואיל לבוא לביתנו שבמושב תדמור כדי לבדוק את המזוזות". הרב דרוק פתח את יומנו ובדק יום פנוי, וכשמצא זמן פנוי, הציע לבוא לבקרה באותו יום.

"כבוד הרב", אמרה שוב האשה, "זה דחוף ביותר".

הרב דרוק שכבר היה עד למקרים דחופים אלה ואחרים, נענה לבקשתה ובאותו ערב כבר היה בבית משפחת רחמים. היא ובעלה ישבו מול הרב דרוק, שבורים ועייפים. הבעל היה חבוש בתחבושות מכף רגל ועד ראש, כשסימני תפירה מופיעים בחלקים רבים בגופו.

הרב דרוק הציע קודם כל לבדוק את המזוזה, ולאחר מכן לשבת ולשמע את

סיפורם. השניים נענו, והרב דרוק פנה למלאכתו. כשהסיר את מזוזת הפתח הראשי, הבחין מיד בפסול במילה "דגנך" מתוך צמד המילים "ואספת דגנך".

הרב דרוק פנה מיד לבעל הבית והראה לו את הפסול. אנחה כבדה פרצה מלבו של האיש, אנחה ששוברת חצי גופו של אדם. הוא החל לספר את אשר עבר עליו ומסתבר שהפציעה היתה קשורה במישרין למזוזה.

"היה זה לפני מספר שבועות" – פתח האיש את סיפורו – "כהרגלי מדי בוקר יצאתי לשדה כדי לאסוף תפוחי-אדמה מתוך רגבי האדמה. כמו תמיד, חיברתי את מכונת האיסוף, בעלת שיני הברזל הענקיות, אל היתד שמאחורי הטרקטור. כך המכונה פועלת: כאשר אני נוהג בטרקטור המכונה מאחור עובדת במלוא המרץ, והשיניים הגדולות הופכות את האדמה וכך תפוחי האדמה השקועים בחול, יוצאים החוצה.

"התחלתי במלאכה אלא שכעבור דקות ספורות המכונה הפסיקה משום מה את פעולתה. ירדתי מהטרקטור כדי לבדוק מה קרה. עד מהרה הבחנתי שאבנים קטנות נתקעו בין שיני המכונה. שלפתי אפוא את האבנים ממקומם אך עוד לפני שהספקתי להוציא את היד החוצה, שיני הברזל חזרו

להסתובב במהירות וכך "נתפסתי" בגלגל המתכת הרצחני. למרבה המזל, כמו יד שמימית נעלמת עצרה את המכונה שניות ספורות לאחר מכן (כי שום סיבה אחרת לא נראתה לעין) אך בשניות הללו כבר הסתפקתי להיחנך חתכים עמוקים בכל חלקי גופי".

עיניו של האיש מלאו בדמעות. "הפציעה היתה רצינית ביותר והתחלתי לאבד דם רב. הייתי באמצע השדה, הרחק מבני אדם, ולא היה מי שישמע את קולי. לנהוג בטרקטור עד לדרך המלך לא היה באפשרותי. מרחוק ראיתי פועל שעובד בשדה, אבל הוא לא שמע את קריאותי. בלית ברירה התחלתי לצעוד רגלית לעבר ביתי בתקווה שאגיע לשם בכוחותיי האחרונים, אך מסתבר שהם לא עמדו לי ולאחר צעדים ספורים נפלתי מאיבוד דם ומכאבים והתעלפתי..."

כשהתעוררתי הייתי שכוב על סדינים לבנים בבית הרפואה 'סורוקה' שבבאר שבע. לא הבנתי כיצד הגעתי למקום הזה. הסתכלתי סביבי וראיתי את גיסי יושב לידי ומביט בי במבט של חמלה. לאחר מכן סיפר לי כי רצה לשוחח עמי על נושא מסוים ומכיון שידע כי אני עובד בשדה, יצא לראות אותי שם. לא היה גבול לתדהמתו כשראה אותי שוכב חסר הכרה ושוליות גדולות של דם סביבי.

"התברר אפוא כי נס גדול אירע לי, כי אם הוא לא היה מגיע, הייתי שוכב שם עוד שעות ארוכות עד שהייתי נופח את נשמתו מאיבוד דם.
 "בבית הרפואה נותחתי במשך שעות ארוכות. בתחילה חשבו לקטוע את ידי ח"ו, אך לאחר מאמצים רבים הצליחו, השבח לבורא עולם, להעביר עורקים מהרגל ולהציל את שתי הידיים.

"היום חזרתי מבית רפואה, וחשתי צורך לבדוק מיד את מזוזות הבית. כעת אני מבין בשל מה אירע לי כל זה; המילים "ואספת דגנך" היו פסולות, אין זה אלא אצבע אלוקים" — — —
 זעזוע והתרגשות פקדו את בני משפחת רחמים בעקבות הגילוי הזה. הם ראו לנגד עיניהם כמו אור אלוקי נכנס לביתם כדי

להצילם מאסון נורא. מאז החלו כל בני המשפחה להתקרב ליהדות ביתר שאת. הם החלו להשתתף בתפילות שנעשו במושב. הם הגיעו בקביעות לתפילות בבית הכנסת, אבי המשפחה החל להניח תפילין מדי ביום ביומו. כמובן שכל מזוזות הבית הוחלפו.
 עוד כמה נשמות הוצתו במשפחת רחמים במושב תדמור שבנגב הדרומי...

ב"ה,
 יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

השבת אבידה

נמצא שעון יוקרתי ב-770

לפרטים 221-2050 (718)
 לבקש את ח.ה. ברוך

ברכת אחים

ברכת מזל טוב חמה ולבבית וברגשי ידידות עזים נשלח את ברכתנו הלבביים מרחק גשמי אך מתוך קרבה בלב לידינו היקר התמים הנעלה ובעל מדות טובות אהוב וחביב על כל מכיריו החתן התי **מאיר מענדל** שיחי **וודה**

לרגל נישואיו בשטומ"צ עב"ג למשפחת **גורלובצקי** תחי

יהא רעוא מן שמיא שיוכו להקים בית נאמן בישראל על יסודי התורה והיראה בנין עדי עד מלא ברכת ה' ברוב טובה וברכה ויוכו בתוך כלל ישראל לקבל פני משיח צדקנו בקרוב ממש בהגלות נגלות עלינו מלכנו משיחנו תיכף ומיד ממ"ש

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

יורי בלוי	נתנאל זיס
מרדכי לוקי	ציון לוי
יוסף יצחק דרייפוס	עמי גדליהו
שניאור זלמן פריסקו	

גם אנו מצטרפים לברכות
 שי חמד מנחם לוי מאיר דהן

ישיבת חב"ד בית לוי יצחק צפת

מזל טוב! מזל טוב!

מעומק הלב מתכבדים אנו לשגר בזה ברכת מזל טוב חמה ולבבית לראש ישיבתינו, שליח כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א לאה"ק, חבר אגו"ח ומטה משיח באה"ק, מסור ונתון בלב ונפשו למבצעי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, בפרט במבצע העיקרי פרסום בשורת הגאולה והגואל

הרה"ג **יוסף יצחק** שי' **ווילשאנסקי**

לרגל השמחה במעונו בבוא בנס מבחירי התמימים התי **מאיר** שיחי בקשרי השידוכין

עב"ג הכלה המהוללה מרת **נחמה דינה** תחי **סגל**

יהא רעוא שקשר זה יהיה לבנין עדי-עד מלא בברכת שמים בגשמיית וברוחניות כרצונו הק' של נשיאנו כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ולתפארת המשפחות הנכבדות, ותיכף ומיד ממש נשמח כולנו בשמחת עולם בגאולה האמתית והשלימה

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

הרב שלמה זלמן לבקיקר	הרב משה ארנשטיין
מראשי הישיבה	משפיע ראשי
משפיעים, רמ"ם ומשגיחים,	ותלמידי הישיבה

על סף החדר

עמדו שניים מזפתעים...

מאת: שניאור זלמן ברגר

"היו לי מחשבות בלתי פוסקות, האם להמשיך ולהשקיע בו כיון שהוא לא חושב כלל על קיום מצוות, או לא? לבסוף אמרתי לעצמי שכל יהודי שמגיע לחב"ד צריך לעשות הכל כדי שיתקרב, כל אחד לפי יכולתו ודרגתו. קיבלתי אפוא על עצמי לארח אותו בביתי בכל סעודת שבת בתקווה שרצף זה אכן יתן את השפעתו.

ואכן, לא חלפו הימים וסדקים החלו להופיע בחומת האינטי של אילן. בתחילה היו אלו מזוזות חדשות שנקבעו במפתני הפתחים שבביתו, לאחר מכן זה המשיך בקניית תפילין מהודרות ובהנחתן מדי יום.

לא קל היה לו להניח תפילין מדי יום. הוא חשש מפני 'מה יאמרו', כיצד יגיבו הבריות לשינוי שחל בו. משום כך השתדל מאד להניח את התפילין ולהתפלל בביתו עוד קודם שיצא לעבודה.

לעתים אירע שאיחר לקום ממשכבו ולא הספיק להניח תפילין. במקרים מעין אלה נטל עמו את התפילין למקום העבודה, ושם היה מניחן בהיחבא, כדי שאיש לא יראה אותו. בכל פעם שהתפלל בעבודה, מצא לעצמו מקום מסתור אחר.

באמת רוצה ללמוד את התנ"ך כמו שצריך, על משמעויותיו השונות, הרי שעליו ללמוד עם יהודי דתי, שומר מצוות. הוא אזר אפוא אומץ ובהזדמנות הראשונה כשפגש יהודי דתי, התעניין אצלו היכן יוכל ללמוד תנ"ך. אותו יהודי 'אקראי', לא היה אל ר' שמשון שואן, חסיד חב"ד תושב רחובות. ר' שמשון הפנה את השואל אל הרב רייניץ, מנהל הפעילות בבית חב"ד, והציע לו לקבל את עזרתו.

הרב רייניץ קיבלו במאור פנים, וכשאלו שאל היכן יוכל למצוא שיעור מתאים, השיב הרב רייניץ בפשטות: "אצלי".

מאז הם ישבו יחד, בארבע עינים, והחלו ללמוד פרקי תנ"ך בזה אחר זה, עם פירושים וביאורים. הרב רייניץ מצידו הוסיף את הנשמה ללימודם, וכך התקרבו הלבבות והדעות. כאשר הרב רייניץ ראה כי הגיעה שעת הכושר, הציע לו להרחיב את הלימוד המשותף לשיעור בתורת החסידות. אילן הסכים.

מכאן היתה הדרך קצרה לאירוח בסעודות השבת בבית משפחת רייניץ. אחת לכמה שבתות השתף ראובן אילן בסעודות השבת והתענג על יום השבת וקדושתה. למרות זאת – אל חיי תורה ומצוות לא הגיע.

קהילת חב"ד ברחובות היא קהילת דינמית ההולכת ומתפתחת כל העת, וזאת הודות למשפחות של בעלי תשובה ההולכות ומתקרבות ליהדות, לא מעט בזכות פעילותו של בית חב"ד בעיר בראשות השליח הרב מרדכי קסטל ומנהל הפעילות הרב מיכאל רייניץ.

ר' ראובן אילן הוא אחד מאותם אנשים שהשתלב יפה בקהילה החב"דית ברחובות. תהליך התקרבותו ליהדות וחסידות החל מהתעניינות שהיתה לו בתנ"ך.

ראובן אילן הנו בשנות הארבעים לחייו, מסודר בחייו, והוא עוסק כמדריך בחברה בינלאומית לקוסמטיקה. דעותיו היו תמיד אנטי דתיות אלא ש"חולשה" אחת היתה לו: הוא התעניין מאד בלימוד התנ"ך. הוא אהב לפתוח את ספר התנ"ך שהיה בביתו, לדפדף בדפים ולקרוא פרקי היסטוריה רווי עצב ושמחה, דם ודמעות. עבורו התנ"ך לא היה התורה הקדושה שניתנה בסיני, אלא ספר היסטוריה עמוס לעייפה בארועים מרתקים. בשלב מסוים הבין ראובן כי אם הוא

הרבי מה"מ. לחבריו בעבודה הביא דפי הסברה בענייני תורה ומצוות. לא ארכו הימים, וגם בנו, אלדד, התקרב ליהדות. בתחילה הציץ בשדות זרים, אולם כשלמד באריכות את הענין של השפעת מנהיג הדור לכל יהודי, הבין כי יוכל לקבל את השפעותיו ישירות באמצעות נשיא הדור, הרבי מה"מ, ואין הוא זקוק לממוצעים.

האב והבן ישבו אפוא לחברותא במאמרי חסידות...

בשנה שעברה החליט ראובן אילן כי הגיע הזמן לנסוע לרבי, לראות את 770 מקרוב ולקבל השפעתו בבית רבינו שבבבל. "הרגשתי אור בנשמה", סיפר לימים, "התרגשות כה גדולה היתה לראות את הסטנדר של הרבי עומד, כסאו מוצע והמנורה דולקת. לא אשכח את המראה הנפלא של במת ההתועודיות באמצע בית הכנסת כאשר מסביב מאות חסידים מתוועדים. הרגשתי בעולם אחר וידעתי כי מכאן ואילך אני חסיד. חסיד מהשורה".

כשחזר לארץ, קנה את הסירטוק הראשון בחייו, אור עצמו ביגארטלי וחבש לראשו מגבעת שחורה רחבת תיתורא. הקצנה זו התקבלה בהסתייגות בחברת הקוסמטיקה, אולם לנוכח מקצוענותו ומומחיותו, העדיפה ההנהלה להתעלם מלבושיו החסידיים...

במשך חמש שנים נמשך הקשר של ראובן עם חב"ד, כאשר יהדותו נשמרת על 'אש נמוכה'. דומה שאילולא פיטוריו הלא-צפויים מחברת הקוסמטיקה בה עבד, לעולם לא היה מגיע ללמוד בכולל "אור זרוע" החב"די ברחובות. הוא היה שבור מעובדת פיטוריו ובמר לבו כתב על כך לרבי. התשובה שקיבל ב"אגרות קודש" היתה להשתתף בשיעורי תורה. ראובן קיבל על עצמו, ועד מהרה השתלב בין אברכי הכולל, שם ישב ולמד נגלה וחסידות. מכאן הדרך להתחזקות בקיום המצוות, היתה קלה יותר.

בחודשים אלו ביקש ראובן שוב ושוב ברכה מהרבי לפרנסה בשפע ובנקל, אך כל התשובות שקיבל מהרבי היו קשורות להוספה בלימוד התורה. הוא הבין אפוא כי יש לו שליחות כלשהי, ועליו לתקנה. הוא הוסיף אפוא שעות לימוד, והעמיק את לימודיו.

ברכתו של הרבי התממשה: כשהוסיף בלימוד התורה הגיעה גם הפרנסה. ממקום עבודתו הקודם הציעו לו לחזור למשרתו הבכירה בה היה, מלווה בתנאים משופרים מכפי שהיו לו קודם לכן. אותו יום היה י"ט כסלו, חג הגאולה הפרטי שלו.

הפעם חזר לעבודה חבוש בכיפה, עטור זקן. במשרדו הישן-חדש תלה תמונה יפה של

ב אותו יום חמישי בו אחר לקום ממיטתו, נטל עמו את התפילין ונסע לעבודה. בשעת ההפסקה תהה בלבו היכן יוכל הפעם להניח את תפיליו. לפתע צץ רעיון בראשו: במשרדו של המנהל! זה ימים מספר מאז שנסע לחוץ-לארץ במסגרת עסקיו, ומשרדו הוא מקום טוב ונוח לכך. כעובד בכיר בחברה היה ברשותו את המפתח למשרד. הוא נכנס אפוא באין רואים למשרדו של המנהל, נעל את הדלת, התעטף בטלית, הניח תפילין והחל להתפלל.

עודו טרוד בתפילתו, מעוטף בטלית ועטור בתפילין, מישהו ניסה לפתוח את הדלת מבחוץ... בתחילה קיווה כי הלה יילך לו לדרכו, אלא שהאיש מעבר לדלת ניסה ושוב ושוב. לא נשארה בידו ברירה והוא פתח את הדלת. על הסף עמד בנו של בעל הבית ובידו... תפילין.

שניהם עמדו המומים ונבוכים זה מול זה. התברר אפוא כי שני האינטיי הידועים של החברה מתפללים שחרית ומניחים תפילין מידי יום ביומו...

מ זוזות כשרות והנחת תפילין מדי יום, בזה הסתפק ראובן אילן, ותו לא.

המועצה המקומית רמת ישי

מזל טוב! מזל טוב!

בלב מלא שמחה משגרים אנו את ברכותינו הלבביות לשליח הרבי ורבה של המועצה המקומית רמת ישי אהוב על הבריות ופועל רבות להפצת התורה

הרב **יוסף יצחק שיחי** וולוסוב

ורעייתו העומדת לימינו הרבנית **פרלה שתחי**

לחתנם הרב **יהודה ליפסקר**, משפיע בצרפת

למחותן המשפיע הרב **חיים שלום בער ליפסקר**

לרגל הולדת הנכד-הבן בשעטומ"צ

יהי רצון שיגדלוהו לתורה לחופה ולמעשים טובים

מתוך הרחבה בגשמיות ורוחניות, ויזכו לרוות ממנו

רוב נחת יהודי חסידי אמיתי

עובדי המועצה ותושבי רמת ישי

ניר חסקין, יו"ר המועצה המקומית

למכירה /או להשכרה

דירה בקרית חב"ד צפת -

3 חדרי שינה 2 שירותים

200 דולר לחודש בלבד

בארץ: 03-5706260 053-425640

N.Y. 718-363-0286

דרוש

אדם דתי, דובר רוסית (חובה!)

בעל כושר ניהול ורקע רחב בעבודות רדיו, כולל:

- הפקה ועריכת תכניות • הגשה ושידור
- ניהול צוות מפיקים ומגישים • ביקורת ומעקב תכנים

054-570107

הכל בזכות שיעור חסידות אחד...

מאת: שניאור זלמן ברגר

השיעורים בחסידות, הבנתי את ההסברים שהסברת לי על שמירת מצוות. בעקבות זאת היו לי הרבה התלבטויות שליוו אותי בחודשים האחרונים ולבסוף הגעתי לכלל החלטה כי אני צריך וגם יכול לקבל עלי עול מצוות".

מאז הפך למשתתף קבוע בכל השיעורים שהתקיימו בבית חב"ד, ובעקבותיהם התחזק יותר ויותר בקיום מצוות.

לאחר שנה ארוכה בה שקד על הלימודים, אם בשיעורים מסודרים ואם בכוחות עצמו, שאלתי את הרבי מלך המשיח שליט"א אם כדאי שיעבור ללמוד בישיבה בכפר חב"ד. התשובה היתה חיובית – והוא אכן נכנס לישיבה גדולה בכפר חב"ד.

בתום לימודיו בישיבה נסע לקבוצה וכיום הוא מנהל בית חב"ד גדול בישראל.

במשך השנים זכה והשפיע השפעה טובה על הוריו, אחיו ואחיותיו, ובמשך השנים גם הם הפכו לחסידים מן השורה – הכל בזכות שיעור חסידות אחד...

שני תמימים עמדו בפתח בית חב"ד שברחוב העצמאות הסואן בבת ים, וקראו לעוברים והשבים להכנס פנימה. "קעת מתקיימת תכנית מיוחדת" הציעו שוב ושוב. עשרות צעירים שעברו במקום, נענו לקריאה. הם פשוט רצו לראות בעיניהם את התכנית המיוחדת, שלא היתה אלא שיעור תניא.

כאשר החל הרב זימרוני ציק בשיעורו, הבינו הנוכחים כי המיוחד אינו בדיוק למה שהם התכוונו, אך מכל מקום התביישו לעזוב את השיעור בעיצומו.

בתום השיעור ניגש אל הרב ציק תלמיד תיכון שגילה התעניינות רבה ביהדות, ושאל שאלות שונות אודות האמונה ובנושאים הקשורים לשמירת מצוות. כשרי זמרוני שאלו לשמו הציג את עצמו ואז התברר כי הוא בן למשפחה שידועה בדעותיה השמאלניות והאנטי דתיות. למרות שהצעיר היה תלמיד תיכון שאלותיו היו קשות ונבונות כשל מבוגר.

לקראת סיום השיחה הזמינו הרב ציק להשתתף בקביעות בשיעורי התורה ובפעילויות השונות שבית חב"ד מציע.

הוא אכן נענה, וכעבור ימים אחדים חזר לבית חב"ד לשיעור תניא נוסף, ובתום השיעור שוב המשיך בשיחות נפש עוד שעה ארוכה. זו היתה הפעם האחרונה שהרב ציק ראה אותו; מאז הוא נעלם לתקופה ממושכת.

חודשים רבים חלפו מאז, ובבוקר בהיר אחד שוב הופיע בפתח בית חב"ד. הוא פנה לרב זמרוני ואמר בנחישות: "קיבלתי החלטה לחזור בתשובה". כשהבטתי בו בעיניים שואלות, הסביר את עצמו: "שמעתי את

מאת אברהם יעקבסון

הסיפור הבא אירע לפני כעשרים וחמש שנה, בתחנת הרכבת בלוד. באותן שנים, הנוסעים מחיפה לבאר שבע היו צריכים לרדת בתחנת הרכבת בלוד, ולהמתין לבואה של הרכבת מתל-אביב, שהמשיכה מלוד לבאר-שבע.

כמה מתלמידי ישיבת חב"ד בלוד החליטו לנצל את ההמתנה הזאת, וקבעו לעצמם מנהג ללכת בכל יום, בשעה היעודה, לתחנת הרכבת הסמוכה לישיבה, ולהניח תפילין לעשרות האנשים שחיכו בתחנה לרכבת.

●

א. נולד למשפחה מתבוללת בארצות הברית. בשנות השישים החל לחפש משמעות לחייו, ובמסגרת חיפושיו הכיר קבוצת מסיונרים. הם הצליחו לסחוף אותו, והוא הצטרף בהתלהבות לפעילות המסיונרית.

המסיונרים הכירו בכוח השכנוע המיוחד של א., ולאחר תקופת הכשרה קצרה שלחו אותו לפעילות שטח בהודו. הסטרא אחרא שמחה על נשמתו של א. כמוצאת שלל רב, ומשכה אותו עוד ועוד לעמקי הקליפות.

בהודו קצר א. הצלחה מרובה, ומפעיליו המסיונרים החליטו להעלותו בדרגה ולהעבירו לפעילות במצרים. בשהותו במצרים התחתן א. עם גויה מצרית, ולזוג נולדו ארבעה ילדים. לאחר כמה שנים של פעילות במצרים חזר א. לארצות הברית, אך לא לזמן

רב. מפעיליו הועידו אותו לפעילות במקום הקשה ביותר: ארץ הקודש.

הוא הגיע לבאר שבע עם אשתו וילדיו, במסווה של יהודי שמעוניין להשתקע בארץ. חוק השבות הקלוקל הניח לו להכנס לארץ עם אשתו וילדיו, והוא החל לפעול בקרב העולים החדשים שבבאר שבע.

יום אחד, בעמדו בתחנת הרכבת בלוד, בדרכו לבאר שבע, ניגש אליו תלמיד ישיבה והציע לו להניח תפילין. א. הסתכל בו במבט תמה. הוא, המסיונר הגדול, יניח תפילין? זה היה נראה לו מופרך לחלוטין...

אבל הבחור לא עזב אותו. 'הרבי מליובאוויטש ביקש שכל יהודי יניח תפילין, לחיזוק בטחון ארץ הקודש', אמר בהתלהבות.

א. התכוון לנער מעליו את הבחור הטרדן, אבל לפתע התעורר בתוכו קול פנימי שקרא לו לקבל את הצעת הבחור ולהניח תפילין. רגעים אחדים התחבט בינו לבין עצמו, עד שלפתע גבר כוחה של הנפש האלוקית, והוא הביע את הסכמתו להניח תפילין.

מי שהיה רואה את א. מעוטר בתפילין, לא היה יכול לדמיין לעצמו שמדובר במסיונר שמסית יהודים לעבור לנצרות ר"ל. הוא בוודאי לא יכול היה לדמיין לאיזה מהפך תגרום אותה הנחת תפילין בתחנת הרכבת בלוד. גם א. לא תיאר לעצמו מה עוללה לו הנחת התפילין החד-פעמית...

הרכבת לבאר שבע הגיעה. א. מיהר להסיר את התפילין, הודה לבחור בנימוס ונכנס במהירות אל קרון הרכבת. הוא

התיישב על אחד הספסלים הפנויים וניסה להרדם, אך ללא הצלחה. המחשבות החלו להתרוצץ במוחו. 'הנחתי תפילין, כי אני יהודי. אם אני יהודי, מדוע אני עובד למען הנוצרים? למה התרגשתי כל כך בעת הנחת התפילין? האם יש בי באמת נשמה יהודית, למרות הכל?'

כל הנסיעה תקפוהו המחשבות. כשהגיע לביתו בבאר שבע הוא החליט שעליו לבדוק את הנושא מקרוב. הוא לקח לידי ספר טלפונים של העיר ירושלים והחל לחפש שמות של רבנים. הרב הראשון אליו טלפן א., טרק לו את הטלפון בפנים ברגע בו הזדהה כאחד מאנשי המיסיון. כך גם שאר הרבנים אליהם ניסה לחייג.

לאחר מאמצים רבים הצליח למצוא רב שיאות לשמוע את סיפורו, ואף הזמין אותו לביקור בביתו שבירושלים. לאחר ששמע את סיפור חייו עד לאותה הנחת תפילין שהדליקה לו את הניצוץ היהודי, התווה לו הרב דרך תשובה.

א. נפרד מאשתו הגויה ושלח אותה למצרים יחד עם ארבעת ילדיה. אחר-כך עבר לגור בצפת, שם החל לקיים חיי תורה ומצוות מלאים.

●

סביר להניח שאותו בחור ישיבה לא היה יודע כלל על המהפך העצום שחולל בנפשו של א., אלמלא התראיין א. בזמנו לעיתון 'מעריב', וסיפר על אותה הנחת תפילין בתחנת הרכבת בלוד...

קומי אורי כי בא אורך

אורי דונר בחור ישראלי צעיר מהרצליה פיתוח, עשה את דרכו אל האור שביהדות, דרך הבודהיזם והמזרח הרחוק, ודווקא משם הבין כי האמת נמצאת דווקא מהיהדות ממנה ניסה לברוח • כיום אורי דונר קצין בחיל האויר, מפיץ יהדות ובשורת הגאולה. אורי הוא עוד אחד מאותן אבוקות אור שהדליק הרבי מלך המשיח

שי גפן

לתהום. עברתי ממנזר למנזר, ונמשכתי אחר אותן תורות של המזרח הרחוק".

מסתבר שבשלב כה רחוק בחיי הטומאה, מישהו בכל זאת טרח להזכיר לו את יהדותו, היו אלו שני ערבים צמאי דם.

"יום אחד כשהייתי בבנגוק עצרו אותי שני ערבים. הם נעצרו לידי ומבטם מלא שנאה. הם משכו בשרשרת שהייתה ענודה לצווארי ושאלו אותי בקול מאיים: 'אתה יהודי? מרוב בהלה עניתי בשלילה, אבל הם לא האמינו לי ופסקו: 'אתה יהודי'. ראיתי שאינני יכול להתחמק מהם, שאלתי אותם: 'מהיכן אתם יודעים שאני יהודי?' – 'מה זאת אומרת?' – השיבו – 'רואים את זה על הפנים שלך...! והם המשיכו להציק: 'כמה ערבים הרגת עד היום? רק בדרך נס הצלחתי לברוח מאותם גויים".

עוד סיפור מעניין בפיו של אורי מהתקופה הקשה ההיא, כאשר עשה את ימיו בין המנזרים של הבודהיסטים: "היה זה לאחר שהיה בת מספר שבועות בתוככי המנזר, באחד הימים חשתי ברע. לא אכלתי ולא שתיתי ורק ישנתי כל היום. הרגשתי כי משהו קורה באוויר, אבל לא ידעתי מהו בדיוק. היתה בי איזו הרגשת התרוממות לא מובנת. יומיים לאחר מכן פגשתי ישראלית שטיילה אף היא בתאילנד והיא סיפרה לי לפי

ככל שמצבו הפיננסי והחומרי היה טוב, השאלות הציקו ביתר שאת. זה היה הפרדוקס. כך תחושת הריקנות הלכה וגברה. וכך הוא הלך לחפש את עצמו, אלא שכלל לא בכיוונים הנכונים. הדחיה אל הדת, אליה חונך, לא אפשרו לו להגיע ולהציץ במקומות הנכונים.

וכך מצא את עצמו יושב שעות ארוכות מול המורה לפיזיקה שרכש ידע רחב בפילוסופיות של המזרח, מקשיב בצמא לעולמות רוחניים מרתקים אי-שם. במשך שנה וחצי היה אורי יושב כתלמיד לפני רבו, ושומע ממנו על כל התורות הזרות – מלבד התורה היהודית.

ברבות הימים המשיך אורי את מסלול חייו בצבא ולאחר מכן בטכניון החיפאי. כשסיים את המסלול הארוך הזה החליט לצאת לראות עולם. "כמו רבים מהישראלים, קמתי ונסעתי לתיאילנד", הוא מספר, שם עבר חוויות רבות.

"באחד הטיולים שערכתי, הגעתי למנזר בודהיסטי והחלטתי להצטרף שם לקורס תיאילנדי. במשך חודשים ארוכים עשיתי מדיטציה במנזר. פשוט נמכרתי לזה. הייתי קם כל יום בשעה ארבע לפנות בוקר, לאחר ארבע שעות שינה בלבד, כאשר אוכל כמעט לא נכנס לפי. התקופה הזאת דרדרה אותי

אורי דונר נולד בארץ ישראל לפני 28 שנה למשפחה מהמעמד הגבוה שמעולם לא ידעה מהו מחסור. הם התגוררו תקופת מה ביישוב היוקרתי עומר שבדרום ולאחר מכן בהרצליה פיתוח. אבא אדריכל בכיר, ואמא מורה ברמת אביב. אורי עצמו למד בבית ספר להנדסאים ברמת אביב. "שום דבר לא היה חסר לי בילדותי", אומר אורי, "כסף, תענוגות ובילויים ככל העולה על רוחי".

מיותר לציין כי היחס לדת בבית משפחת דונר לא היה חם ולבבי, בלשון המעטה. האוירה האנטי דתית ששררה בארץ השפיעה גם על העלם הצעיר שגדל בסביבה של 'אנטי'. לא פלא אפוא שהרגיש ניכור ודחיה מכל אדם שחזותו היתה כשל אדם דתי שומר מצוות.

למרות שלא אהב את הדת, נפשו של אורי כל הזמן חיפשה משהו. הריקנות של החברה הישראלית נתנה בו את אותותיה, ולא כמו חבריו, הוא לא קיבל כל דבר כמובן מאליו. כשבגר מעט החלו שאלות החיים להציק לו, והוא לא הרפה לשאול את עצמו האם הוא אכן הולך בדרך הנכונה.

מדי יום שישי לישיבה בצפת כדי ללמוד ולהשלים את כל מה שהחסרתי בחיי, ובעיקר כדי לספוג מהאווירה".

בעת לימודיו בטכניון הקים אורי כעין בית חב"ד ומאז הוא היה הכתובת לכל עניין יהודי וקירב ליהדות לא מעט צעירים, וזאת במקביל ללימודיו כמהנדס.

בסיום לימודיו קיבל אורי דוגר תואר ראשון כמהנדס תעשייה וניהול. לאחר מכן המשיך את שירותו הצבאי וכיום הוא משרת כקצין בבסיס חיל האוויר בצריפין.

לפני שנתיים וחצי נישא עם בת גילו, והוא אף אב לילד. למרות עיסוקיו הרבים, ממשיך אורי בהפצת המעיינות בתוככי הצבא ובסביבתו, ובעצם בכל מקום שהוא נמצא.

אורי הוא עוד אחד מאותן אבוקות אור שהדליק הרבי מלך המשיח.

לעצמי, יאת האיזטוריה הנוצרית למדתי, את הבודהיזם הכרתי, כבר למדתי את כל התורות שבמזרח, למה באמת שלא אדע קצת על היהדות?!" כך החלו הפגישות שלי עם הרב שמואל פרומר – פגישות ששינו אצלי כיוון בחיים. כבר בפגישה הראשונה שלי עמו אמרתי לעצמי: אני נשאר כאן. זו היתה הפעם הראשונה שאכן הרגשתי כי יש משמעות אמיתית לחיים. הפעם הזאת היתה בשיעור בתורת החסידות.

"שבועיים לאחר מכן, בתום סדרת שיעורי חסידות אינטנסיביים עם הרב פרומר, חזרתי לטכניון כשאני לובש ציצית וחבוש בכיפה. החבריה היו בטוחים כי משהו קרה לי. יום ראשון אני בודהיסט, ביום השני דתי..."

"התחלתי לחיות חיים יהודיים מלאים לפי תורה ומצוות. הקפדתי על כשרות בתוככי הטכניון, הנחתי תפילין והתחלתי בשמירת מצוות. כדי למלא את המצברים הייתי עולה

תומה כי יומיים קודם לכן היה יום כיפור שחל בשבת. גם הסיפור הזה נתן לי איתות כי אין לי עוד מה לחפש במזרח הרחוק.

אורי המשיך אפוא ללכת נבוך ותוהה במדבר הדעות והעבודה זרה.

לאחר תקופה ממושכת במזרח חזר אפוא לישראל והמשיך את לימודיו בטכניון בחיפה. גם כאן המשיך לענוד את שרשרת הבודהה אותה קיבל במינזר. החברים מהטכניון ביקשו ממנו שיעביר להם קורסים במדיטציה ואורי נענה להם בחיוב.

ואז החל המהפך.

יום אחד ניגש אליו חבר והחל לדבר על ליבו: "אורי, ניסית הכל, למה שלא תנסה את היהדות?"

חבר זה כבר הספיק להכיר את הרב שמואל פרומר והציע לאורי להפגש עמו. אורי נזכר באותו מעמד: "באותה שעה אמרתי

ברגע הקריטי האחרון הגיע השליח של הרבי...

זהו סיפור על נער שמנת ישראלי ממוצע, שלא היה חסר לו כלום – אבל היה חסר לו הכל. כמו יד שמיימית טלטלה אותו טלטלה הגונה והביאה אותו למחוזות נפש סוערים, ומשם הדרך היתה קצרה – אל גן העדן החסידי או אל גיהנום הנפש. * באתערותא דלעילא מופלאה הוא מצא את הדרך הארוכה שהיא קצרה. שליח של הרבי תפס אותו ברגע הקריטי...

מאת שניאור זלמן חביב

"ככה זרמו למעשה החיים שלי בשנים הללו, רדיפה מתמדת אחרי כסף, כבוד, המון לחץ נפשי, מהעבודה האינטנסיבית, מהניסיון הבלתי פוסק להיות כל העת בפסגת החברה, בילויים מטורפים שכללו גם בזבז כסף ללא חשבון, שתיית אלכוהול ועישונים".

אלון נאנח קלות, מוזג לעצמו ולי קצת וודקה "ממשיכים הרי את ההתוועדות של י"ט כסלו, הא?!" הוא אומר בחצי חיוך.

"כנראה כתוצאה מהלחץ העצום", ממשיך אלון את סיפורו, "התחלתי להרגיש פיזית מאוד רע. נעשיתי עצבני מאוד, הרגשתי כל הזמן דפיקות לב חזקות מאד; הייתי מתעורר בלילות מבוהל והמצב רק הלך והחמיר.

"המצב הרוחני נשמתי שלי היה אז בשפל המדרגה, עד כי כך שזה התחיל להתבטא במצב הפיזי שלי. הנפש שלי זעקה מבפנים וזה היה רק ענין של זמן עד שסיר הלחץ הנפשי יתפוצץ ותכולתו תפרוץ החוצה בקול רעש גדול. עד שהגיע הרגע..."

"בוקר אחד אני יוצא כהרגלי מהבית לעבודה, כשאני מקבל טלפון כי חברי עבר תאונה, והוא שוכב בבית הרפואה. אני מנתק את הטלפון, והלחץ בגופי מתחיל לעלות, אני לא מספיק לחשוב איך אני מתכנן את היום שלי בין העבודה לבית הרפואה, והטלפון שוב מצלצל, חבר שלי על הקו, הוא מספר לי על חבר קרוב אחר שניסה לאבד את עצמו לדעת, אך ב"ה נכשל.

"אישפזו אותו בבית רפואה לחולי נפש", הוא אומר לי, "וצריך ללכת לבקר אותו". הטלפון נותק ואני המשכתי לעבוד, הרגשתי נורא. נכנסתי למשרד והתחלתי לבכות, לא יודע מה קרא לי אף פעם לא בכיתי לפני כן פתאום התחלתי לבכות ממש כמו ילד.

"לא ידעתי מה לעשות, ואז הגיע הפיצוץ הגדול. הנשמה שלי החליטה לשים קץ למרוץ המטורף הזה של החיים. מאוחר יותר כשלמדתי חסידות, גיליתי שקוראים לזה בעצם אתערותא דלעילא.

"הרגשתי את הלב שלי דופק נורא חזק, אנשים ניגשים אלי ומדברים איתי, ואני לא שומע כלום. כל מה שאני שומע זה הברות מקוטעות, כאילו אנשים מדברים אלי מבעד

להקפיד עליהם מעצמי, אני אפילו לא יודע למה. בערך בגיל שמונה התחלתי לנשק מזוזה, והפסקתי לאכול לא כשר. גם כשהיינו אוכלים בשר עם חלב תמיד נזהרתי לא לערבב אותם יחד בצלחת, אלא משום מה, מתוך איזשהו דחף בלתי מוסבר, הייתי תמיד מפסיק בניהם".

את הבר מצווה חגג אלון בבית הכנסת הגדול בארלוזורוב, הוריו קנו לו תפילין, אולם היה ברור לו שהוא לא יגע בהם מהיום שלמחרת הבר מצוה. מיד אחרי הבר מצוה הם עוברים לרמת אביב ואלון ממשיך לגדול כנער רמת אביב רגיל.

"השירות הצבאי שלי היה מקוצר מהרגיל", ממשיך אלון, לאחר השחרור גרתי שנה באילת וחזרתי לתל אביב. כאן הציעו לי עבודה במסעדה ובמקביל למדתי שנתיים בבית הספר למסעדות 'תדמור' וסיימתי בהצטיינות קורס בינלאומי להתמחות בין ובאלכוהול.

במסעדה התחלתי לעבוד כמנהל כשבעל הבית החליט לשנות כיוון. הוא הפך את המסעדה ליוקרית מאוד ולצערנו כחלק מהתדמית החדשה הוא החל למכור שרצים ופירות ים ל"ע והתחלנו לפתוח את המסעדה גם בשבת.

בנתיים התקדמתי בתפקידי במסעדה ומהר מאוד הפכתי להיות גם הקניין, מנהל הכספים וזמן קצר לאחר מכן ניהלתי גם את החנות למזון מהיר שבסמיכות למסעדה.

העסקים במסעדה התנהלו מצוין. גלגלנו מחזור של מליוני שקלים בשנה וההצלחה המסחררת הביאה אותנו לפתוח מסעדה נוספת באותו סגנון בהשקעה של מליון וחצי דולר בהרצליה פיתוח.

"עבדתי אז בקצב מטורף, שתיים עשרה שעות ביום, כולל שבתות וחגים. היינו פתוחים כל השנה חוץ מיום כיפור. אני זוכר שמדי פעם הייתי בלילות שבת לוקח את האוטו, קופץ לבית הכנסת, וחוזר לעבודה... כל מה שעניין אותי באותה תקופה, זה לעשות כמה שיותר כסף, כמה שיותר רושם על החברה; שיש לך את הבית הכי סטיילי, את הבגדים מהמותגים היקרים ביותר. הייתי שקוע כל כולי בזה עד שזה הפך ממש לאובססיה.

"הרגשתי את הלב שלי דופק נורא חזק, אנשים ניגשים אלי ומדברים איתי, ואני לא שומע כלום. כל מה שאני שומע זה הברות מקוטעות, כאילו אנשים מדברים אלי מבעד לזכוכית. נבהלתי מאד, לא הבנתי מה קורא לי. היום אני מבין שפשוט הנשמה שלי התחילה להתעורר, אחרי כל כך הרבה שנים של סבל רוחני הנשמה זעקה: "הצילו".

ניסיתי להיעזר ברופא מומחה, אולם כלום לא הועיל. המצב רק הלך והחמיר משעה לשעה. הנשמה שלי זעקה בכל כוחה הייתי יושב כל היום בבית ובוכה כמו ילד לא מצליח לחדול ואפילו לא מבין על מה ומדוע, התחלתי לרעוד רעידות בכל הגוף ואז הגיע המשבר הנורא. ישבתי בבית בוכה ורועד, והתחלתי לצעוק ולהתפלל לקב"ה, צעקתי מכל הלב, "אלוקים, אם תציל אותי ותוציא אותי מכל זה אני מבטיח לך שאני אעשה כל מה שתבקש ממני..."

* * *

אלו היו רגעי השיא בחייו של אלון. למען האמת, כש"מבית משיח" התקשרו וביקשו לכתוב סיפור על ניצוץ יהודי חבוי שנדלק לפתע, מיד עלתה דמותו של אלון נרדי. כמי שחי ופועל בקהילת חב"ד ברמת אביב המורכבת רובה ככולה מנשמות שנדלקו בצורות הכי פלאיות על פני תבל, ניתן לומר כי סיפורי הנשמות מתגלגלים כאן מתחת לשולחן אלא שאיש אינו טורח להרימם.

אולם משום מה, הסיפור של אלון תמיד נחקק בראשי כדוגמא קלאסית לניצוץ יהודי שבקע החוצה והאיר את החושך מתוך החושך.

כשפניתי לאלון והצעתי לו לכתוב את סיפורו האישי לעיתון, הוא הסכים מיד. קבענו לשבת לאחר ההתוועדות של י"ט כסלו בישיבה ברמת אביב. מן החלון הפתוח בביתו של אלון, נפרש הים במלוא הדרו. אני מפעיל את הרשמקול ומקליט את הסיפור שקלח מאילוני.

* * *

"גדלתי בבית תל אביבי רגיל", פותח אלון את סיפורו, "גרנו בדיזנגוף, בבית חילוני לחלוטין, היום אני יודע שאין כזה דבר יהודי חילוני; מכל מקום לא שמרנו תורה ומצוות בכלל. מגיל קטן היו כמה דברים שהתחלתי

לזכויות. נבהלתי מאד, לא הבנתי מה קורא לי. היום אני מבין שפשוט הנשמה שלי התחילה להתעורר, אחרי כל כך הרבה שנים של סבל רוחני הנשמה זעקה: "הצילו".

"בשלב מסוים התחלתי לצעוד לכיון הים ישבתי לבדי מול הים הפתוח והראש שלי מתפוצץ ממחשבות. פתאום הרגשתי איזשהו דחף בלתי מוסבר, הרגשתי שאני מוכרח לדבר עם רב. התקשרתי מיד לאחי ערן, שמקורב כבר שנים מספר לרב יוסי גינזבורג שליח הרבי מלך המשיח ברמת אביב, סיפרתי לו מה קורה לי והוא מייד קבע לי פגישה עם הרב יוסי.

"בינתיים חזרתי הביתה ונחתי כמה שעות, אבל הנשמה שלי לא נתנה לי מנוח. קמתי ושוב הרגשתי אותה הרגשה אימה. אחי, שראה אותי במצב הזה לקח אותי עוד באותו ערב לרב גינזבורג.

"ישבתי אצל הרב יוסי, סיפרתי לו את סיפורי חיי. סיכמתי ואמרתי לו שאני "על הפנים" הוא שאל אותי: "מה זה 'על הפנים'?" "אמרתי לו 'אני חושב שאני משתגע'. שוחחנו ארוכות ובסיום השיחה הוא אמר לי לעזוב את העבודה, ולכתוב מכתב לרבי ולא לדאוג הכל יהיה בסדר.

"למחרת לקראת ערב התחלתי להרגיש דפיקות לב עזות ביותר. אימי חיברה אותי מיד למכשיר של שח"ל. תוך כמה דקות שלחו הביתה ניידת טיפול נמרץ ולקחו אותי לבית חולים עם חשש חמור להתקף לב. הגעתי לבית הרפואה, עשו לי את כל הבדיקות האפשריות, שבסיומן הודיעו לי חגיגית "אלון, הלב שלך בריא כמו שור אין לך כלום".

"שבתי הביתה, ההרגשה הזו רק הלכה והחריפה, בערב כבר חשבתי שאני ממש כאילו שח"ל אני הולך לעזוב את העולם. אחי ראה אותי ולקח אותי מיד לרב יוסי. השעה היתה כבר עשר בלילה.

"נכנסתי לרב יוסי ואמרתי לו: 'כבוד הרב, אני סובל, אני סובל ואני לא יודע ממה ולמה'.

"קודם כל, נפש בריאה בגוף בריא, אמר לי הרב גינזבורג, 'תלך עכשיו תישן טוב, תאכל טוב, אבל קודם כל תשב ותכתוב מכתב לרבי, אמר לי.

"מייד ישבתי עם ר' יובל ברנס, אחד האברכים בשכונה ושפכתי את ליבי במכתב לרבי כתבתי לרבי את כל מה שעובר עלי בימים האחרונים וסיימתי בכאב רבי מה עובר עלי? מה עובר עלי?

"הכנסתי את המכתב הראשון שלי לרבי באגרות קודש, אני לא זוכר את המיקום המדויק, אבל אני זוכר שזה היה מכתב מאוד

קצר ותוכנו היה בערך כך: 'אתה נמצא בשלב של התעוררות, קח כל יום בתור יום חדש, תלמד תניא ויהיו בשורות טובות'.

"לא הבנתי בכלל איך ולמה הרבי מדבר איתי על התעוררות, "אני מרגיש שאני הולך למות והרבי אומר לי התעוררות?!" חשבתי. ומה הקשר ללמוד תניא? לא הבנתי כלום מכל הענין הזה וחזרתי הביתה מאוכזב כאילו לא קיבלתי תשובה בכלל.

"אימי שראתה את מצבי, החליטה לקחת אותי לנוח. יצאנו לאיזה גן עם מסעדה גדולה ואני לא הייתי מסוגל להתחיל לאכול. לא הבנתי מה קורה ופתאום פרצתי בבכי תמרורים. התייפחתי כמו תינוק בבכי בלתי נשלט בליבה של המסעדה.

התחלתי לזעוק לאימי בלחץ "אמא, תקחי אותי מכאן אני מאבד את השפיות שלי", אני מתחיל להשתגע".

"ניסיתי להיעזר ברופא מומחה, אולם כלום לא הועיל. המצב רק הלך והחמיר משעה לשעה. הנשמה שלי זעקה בכל כוחה הייתי יושב כל היום בבית ובוכה כמו ילד לא מצליח לחדול ואפילו לא מבין על מה ומדוע, התחלתי לרעוד רעידות בכל הגוף ואז הגיע המשבר הנורא. ישבתי בבית בוכה ורועד, והתחלתי לצעוק ולהתפלל לקב"ה, צעקתי מכל הלב, 'אלוקים, אם תציל אותי ותוציא אותי מכל זה אני מבטיח לך שאני אעשה כל מה שתבקש ממני..."

אלון נראה נסער מאוד ונרגש. נראה שהוא חווה מחדש את הסיפור. הוא מוזג לשנינו קצת מים, שם את היד על הכיפה ליכיסוי שני ומברך.

"כך עוברים להם עוד כמה ימים של סיוטים. ואז מגיע יום השבת, אני זוכר את עצמי שוכב על הספה בבית ופתאום ככה אני מחליט בליבי להתחיל לשמור שבת. באותו רגע, כמו אות משמים, פונה אלי בן דודי בהצעה ללכת להתוועדות בישיבה "נחמד שם", הוא אומר לי "יש שם חבריה, שירים, שמחה, זה יוציא אותך קצת מהדיכאון".

"האמת, שלא יודע איך הסכמתי לצאת, כי באותו שלב כבר התחלתי להיכנס לדיכאון עמוק ולא היה לי חשק לכלום.

"הגעתי לישיבה לא הכרתי כלום, ואז נגשת אלי והצעת לי להצטרף לשיעור תניא שאתה מעביר. שמעתי את השם 'תניא' והשם הזה צילצל לי באוזן, פתאום נזכרתי שהרבי כתב לי שאני צריך להתחיל ללמוד תניא. הסכמתי והצטרפתי לשיעור.

"לא אשכח את זה עד היום, למדנו על השורש של הנפש האלוקית והבהמית, ועל ההבדל בין נפש של יהודי לנפש של גוי,

והעניין של כל הגבוה יותר נופל למטה יותר. "פתאום התחלתי להבין שהדברים מדברים אלי. בשיעור הייתי לגמרי בעננים. איך שגמרנו את השיעור חזרתי הביתה ואחרי כמעט חודש של סיוט בלתי פוסק הרגשתי פתאום נפלא. כאילו הנשמה שלי קיבלה קצת חמצן. הבנתי שפשוט כאילו לא נשמתי כל החיים שלי והשיעור הראשון שלמדתי היה טיפת אוויר לנשמה. הרגשתי כל טוב, אני לא יכול להסביר את זה, הרגשתי כזו הרגשה טובה, שלא הרגשתי במשך כל עשרים ושש שנות חיי.

"התחלתי לחשוב על כל מה שעבר עלי והבנתי את מה שהרבי כתב לי על ההתעוררות ועל לימוד התניא. כל הלילה לא עצמתי עין, וחשבתי מה לעשות. נזכרתי שהרב גינזבורג אמר לי לא לחזור לעבודה, וביום ראשון בבוקר, אחרי שש שנים של ניהול שתי מסעדות בעבודה רצופה סביב השעון, התקשרתי למסעדה והודעתי להם שאני לא בא יותר. הם היו בהלם. "אתה משוגע", אמרו לי, אבל אני לא וויתרתי ומאז לא שבתי לשם.

"אחרי שהודעתי למסעדה על התפטרותי, הרגשתי הרבה יותר טוב. לקחתי את בן דוד שלי ונסענו יחד באוטובוס לדרום תל אביב. קניתי לי ולו כמה ציציות ומאז התחלתי ללבוש ציצית.

"כשחזרתי הביתה, התקשרתי לאחי ואמרתי לו, תעשה לי טובה תדבר בדחיפות עם הרב גינזבורג, ממחר אני רוצה להתחיל ללמוד בישיבה..."

אלון נכנס לישיבה במסגרת המכללה, ומשם היתה דרכו לתשובה שלימה, קצרה ומהירה. "פשוט התחלתי להרגיש נפלא", הוא אומר, "כל יום הייתי חוזר הביתה עליו מאושר ושמח בשמחה פנימית וחיצונית".

אלון התקדם בצעדי ענק. כשהוא משקיע את כל זמנו ומרצו בלימוד החסידות ובקיום המצוות.

לפני חודשיים בא בברית הנישואין עם זוגתו מורן תחי שהייתה עמו כל העת גם ברגעיו הקשים ביותר, כאשר זעקה נשמתו מתוך חומות עבות של שבי לטיפת אוויר ומזון רוחני.

מורן שבה אף היא בעקבותיו בתשובה שלמה כאשר כל צעד ושעל מלווה בברכותיו הקדושות והמפורשות של הרבי מלך המשיח.

מימסיבות שבת למבצע מיזוזה

— "הכל התחיל כשהיא הייתה ילדה קטנה", החל האיש לספר. "בכל שבת היו מגיעים זוג תלמידים מישיבת חב"ד, ועורכים פעילות דתית עם הילדים. קראו לזה 'מיסיבות שבת'. אני לא רציתי שהבת שלי תשתתף בפעילות מסוג כזה, אבל כל החברות שלה השתתפו בפעילות וגם קיבלו ממתק לסיום, ובלית ברירה הרשיתי לה. כשהייתי שומע אותה מדקלמת את הפסוקים, הייתי מרגיע את עצמי שמדובר בתופעה חולפת.

"כפי שחשבתי, היא גדלה ושכחה מהכל. הייתי בטוח שהכל מאחורי. אך מסתבר שטעיתי. אתמול היא התקשרה אלי, וביקשה שאקבע מזוזות בבית. הייתי בטוח שהיא צוחקת. מה לחיילת לא דתית ולמזוזות. אבל היא הבהירה לי שהפעם היא רצינית, והיא לא מוכנה להכנס לבית לפני שאקבע מזוזה. "שאלתי אותה מי עשה לה שטיפת מוח, והיא ענתה: החב"דניקים מהמסיבות שבת. זה לא יאומן — יותר מעשר שנים שחלפו לא השכיחו ממנה את הפעילות הקצרה הזאת. היא סיפרה לי שבימים האחרונים היא נזכרת שוב ושוב בסיפורים ששמעה במסיבות שבת, ובמיוחד בסיפורים על המזוזות ששומרות על הבית. אין לי מושג מה הדליק אותה, אבל היא הודיעה לי חד משמעית שלבית היא לא תכנס עד שיהיו מזוזות בכל הדלתות.

"ניסיתי לשכנע אותה, להסביר לה, אבל שום דבר לא עזר. משהו נדלק אצלה, והיא לא זזה מההחלטה שלה. נו, תגיד אתה, יש לי ברירה? אני צריך שהבת שלי תחזור הביתה..."

"אני לא מאמין בזה, ואני לא מעוניין לנגוע בזה..."

— "לפני רגע אמרת שאתה רוצה לרכוש מזוזות, לא?", תהה הרב רייניץ.

— "כן, אני צריך שבבית שלי יהיו מזוזות, אבל אני לא מעוניין לנגוע בהן!", השיב הלה בפסקנות.

— "מדוע?", שאל הרב רייניץ קצרות.

— "תסתכל עלי טוב", אמר האיש בעיניים רושפות שזעם וכאב עצור שמשו בהן בערבובייה. "אני עברתי את אושוויץ. הייתי ילד קטן, כל המשפחה שלי נשרפו בכבשנים, רק אני נשארתי בחיים. ראיתי את הזוועות לעצמו. ראיתי יהודים יראים ושלמים, שומרי תורה ומצוות, נהרגים לאלפיהם. ואני, אחרי כל מה שראיתי, לא מאמין יותר באלוקים ולא מעוניין בשום קשר איתו."

— "ולמרות הכל אתה רוצה לרכוש מזוזה?", שאל הרב רייניץ בניסיון להבין מה עומד מאחרי האדם המוזר הזה.

— "כן. זה בגלל הבת שלי. היא לא רוצה להכנס לבית שלי עד שאקבע מזוזה..."

— "היא דתייה?", ניסה הרב רייניץ להבין.

— "לא. היא משרתת כעת בצבא, ואתמול היא התקשרה ואמרה לי שאם אני לא אקבע מזוזות בבית, היא תשאר בבסיס. נו, מה לא עושים בשביל הילדה?", נאנח האיש.

— "ואיך קורה שחיילת לא דתייה מתעקשת שאבא שלה יקבע מזוזות בבית", התעניין הרב רייניץ.

הוא עמד ליד דלת הכניסה לבית חב"ד, ידו מונחת על הידית, דוחפת לרגע את הדלת וכעבור שניה נסוגה אחור ברתיעה מופגנת. הוא עמד והתייסר, התחבט והתלבט, ולבסוף הדף את הדלת ונכנס לבית חב"ד. לראשונה בחייו.

הרב מנחם יעקב רייניץ, מפעילי בית חב"ד בלוד, הביט בו בעניין. טיפוסים מרתקים מבקרים בבית חב"ד וכל אחד עולם בפני עצמו. אבל הוא לא היה נראה מסוג הטיפוסים שמבקרים בבית חב"ד. יהודי ממוצא אשכנזי בגיל העמידה, עם פנים קפואות ומבט קר שמבטא הסתייגות מופגנת. 'מעניין מה הוא מחפש פה?' חשב הרב רייניץ, ובפנים מאירות פנה לעברו ושאל אותו במה יוכל לעזור לו.

מכאן ואילך החל דו-שיח מוזר ומיוחד:

— "אני מעוניין לרכוש מזוזות לבית", סינן הלה מבין שינוי, ועל פניו ניכר שמילים אלו עולות לו במאמצים גדולים.

— "אתה יודע לקבוע את המזוזות לבד?", התעניין הרב רייניץ.

— "אין לי מושג. תבוא לבית שלי ותקבע אתה את המזוזות", השיב הלה בקצרה, ונראה היה שהוא מעוניין לצאת מבית חב"ד כמה שיותר מהר.

— "אין בעייה. אני אבוא איתך ואבדוק", אמר לו הרב רייניץ בנחת, "אבל אם תרצה, אוכל ללמד אותך, ותוכל לקיים את המצווה בעצמך", הציע.

— "לא!", צעק האיש ברתיעה מופגנת.

שבת שכולה משיח

"הקהל את העם האנשים הנשים והטף"

הננו שמחים להזמין את אנ"ש, לשבת מיוחדת - התוועדויות הקהל, לכבוד יום הבהיר יו"ד שבט הבעל"ט. שבת של "עשו כל אשר ביכולתכם" להביא את משיח בפו"מ. השבת תתקיים אי"ה בשבת מברכים חודש שבט פרשת וארא כ"ח טבת (I2.I.02 למנינם) במלון המפואר והיוקרתי "סאן" שעל שפת הים בבת-ים

אורח השבת: המרצה החשוב

הרה"ח ר' לוי יצחק גרליק שליט"א, נ.י.

בהשתתפות: רבנים, משפיעים, שלוחים, חסידים ואנשי מעשה.
● תוכנית מיוחדת לנשים ● משגיח חב"די צמוד - שחיטת ליובאוויטש
● תוכנית מיוחדת לילדים

המחיר: 640 ש"ח לזוג, ילד נוסף מגיל 12-2, 150 ש"ח. סוף שבוע מלא (חמישי-מוצ"ש): 880 ש"ח לזוג, ילד נוסף מגיל 12-2, 250 ש"ח. ילדים עד גיל שנתיים חינם. אפשרות בתשלום נוחים. הרשמה מראש חובה.

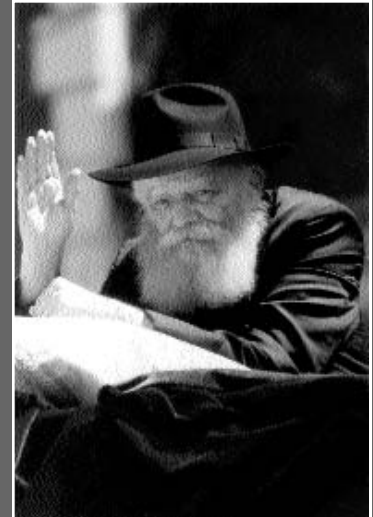
שנת המאה להולדת כ"ק אד"ש מלך המשיח
יחי אדוננו מורנו ודבינו מלך המשיח לעולם ועד

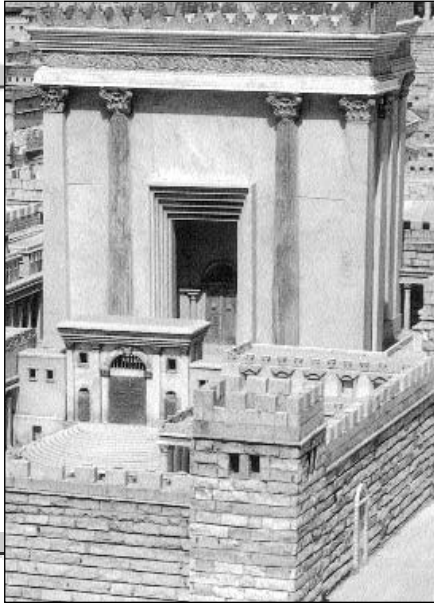
מטה משיח

שעל-יד אגו"ח בארה"ק

בנשיאות כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א

לפרטים והרשמה: • ירושלים: מרכז: ר' שלום גמליאל 5827224-02, 056-506770 קרית היוכל: ר' יוסף אלגזי 054-655770 גילה: ר' הירש פרבר 058-770790 כפר חב"ד: מטה משיח באה"ק: 03-9607922 • רחובות: ר' יעקב לנצ'ור 052-555770, 9498770-08 • קרית מלאכי: ר' טל ניר 08-8501953 • דובער גורביץ 08-8503517, 054-858351 • לוד: ר' יוסף יצחק זילברשטרום 08-9233529, 052-745442 • בני ברק: בית חב"ד שיכון ה' 03-5794850, 03-5792052 • צפת: ר' יצחק ליפשיץ 04-6974653, 050-848864 • מגדל העמק: ר' משה ברדוגו 04-6545052, 054-521825 • חיפה: ר' מ"מ ווילשאנסקי 04-8371823, 054-867140 • קרית שמואל: ר' בועז קלי 056-389945 • הרצלי': ר' גיא ליכטשיין 056-477057 • נתני': ר' מאיר צמח 09-8846845, 058-308770 • כפר סבא: ר' יואל ימיני 09-7671865, 052-462479 • באר שבע: ר' מנחם קליינמן 055-712331, 08-6275787

מי ידליק את נרות החנוכה בבית המקדש?

כאשר ייבנה בית המקדש במהרה בימינו, ידליקו בו בערבי החנוכה פעמיים, פעם אחת את מנורת המקדש והפעם השניה את נרות החנוכה • האם אהרן הכהן יחזור להדליק את המנורה או אולי הכהן הגדול האחרון? מה יקרה כאשר הכהן הגדול ירצה לכבד את המלך המשיח בהדלקת הנרות? מה היו דבריו של הרב מרדכי אליהו שליט"א אודות הדלקת הנרות של המשיח, שהרבי כה התעניין בהם? • על כך ועוד במאמר הבא

מאת: הרב מרדכי חיימסון

בהתאם לכך נייחד הפעם את דברינו, לבירור הלכה שערך הרבי, והוא מי ידליק את מנורת החנוכה שתעמוד בבית המקדש השלישי?

תחילה יש להדגיש ולהבהיר, שברור הוא שבבית המקדש עצמו ידליקו – מלבד מנורת בית המקדש – גם את נרות החנוכה 'בחצרות קדש', במקום המיוחד שבו גילה הקב"ה אהבתו לישראל ושם עשה את הנס הנפלא הזה, ומה אם בשאר המקומות חייבים אנו להדליק 'על פתח ביתו מבחוץ', כל שכן וק"ו שידליקו נרות במקום שבו נעשה הנס! אגב, בחצרות קדש' הדליקו את הנרות, עוד לפני שהדליקו 'על פתח ביתו מבחוץ', שהרי התקנה להדליק נרות חנוכה על פתחי

המשיח – הרי מובן, שבכל דבר מחפשים לכל לראש את השייכות עם אחכה לו בכל יום שיבוא.

ובנדון דידן: בעמדנו בימי החנוכה – הגם שחנוכה כוללת בתוכה כמה וכמה עניינים – מדגישים לכל לראש את שייכותה עם הגאולה: סיבת היום טוב היא נס פך השמן שאירע בקשר עם הדלקת המנורה בבית המקדש⁵, ולאחר מכן היתה חנוכת המקדש על ידי החשמונאים (פינו את היכלך וטהרו את מקדשך⁶). הרי זה מזכיר מיד ליהודי, ומוסיף אצלו עוד יותר באחכה לו בכל יום שיבוא ובנין וחנוכת בבית המקדש השלישי, והדלקת המנורה ע"י אהרן כהן גדול, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו".

א ת ההתוועדות בשבת חנוכה בשנת תנשי"א פתח¹ הרבי מלך המשיח² ש"כאשר אדם שקוע בחזקה בענין מסויים, הרי טבע בן אדם, שכאשר באים דברים נוספים הוא מחפש ומוצא – לכל לראש – את הנקודה המשותפת עם הדבר בו הוא שקוע (אף על פי שיכולים להיות בזה עוד עניינים, ועניינים עיקריים).

בנוגע לבני ישראל, ובפרט בסוף זמן הגלות (לאחרי שכלו כל הקיצין³, וכ"ק מורי וחמי אדמו"ר העיד שכבר עשו תשובה וסיימו הכל) – 'מונחים' (מושקעים) הם ב"אחכה לו בכל יום שיבוא"⁴ שבמשך כל היום (בכל יום) מחכים ומצפים לגאולה האמיתית והשלימה. וכיון שבני ישראל עסוקים בלהט בביאת

(3) סנהדרין צו, ב.

(4) נוסח "אני מאמין" (נדפס בכמה סידורים) – על-פי לשון הכתוב חבוקק ג, פירוש המשניות להרמב"ם סנהדרין הקדמה לפרק חלק היסוד הלכה י"ב.

(5) שבת כא, עמוד ב.

(6) נוסח הודאת 'ועל הניסים' דחנוכה.

(1) נדגיש כי כשהרבי הוציא לאור את שיחתו הקי מוגהת באו דברים אלו בגוף הקונטרס, ולא בתחילתו אולם, בעת ההתוועדות אכן כך היו פני הדברים, שבדיבורים אלו נפתחה ההתוועדות, וכך גם הדברים נדפסו ברי"ד שיו"ל בסמיכות להתוועדות הקי, – ושוב נדפסו ברי"ד משיחות קודש – תנשי"א.
(2) ראה ספר השיחות תנשי"א חלק א' עמוד 203 – להלן בתרגום חפשי.

הבתים נוסדה רק – כלשון הגמרא⁷ – "לשנה אחרת", ואילו בשנה שבה התרחש הנס, הדליקו רק "בחצרות קדש", ומכאן שההדלקה בחצר בבית המקדש היא העתיקה מכולן, וקודמת להן.

אלא שנותר לנו לעיין, מי בעצם יזכה בזכות הגדולה והנפלאה הזו, להדליק את נרות חנוכה במקומם העיקרי?

ב מסכת יומא⁸ דנה הגמרא, כיצד הוא סדר לבישת בגדי הכהונה, והגמרא תמחה לשם מה כל הפלפול והעיסוק בכך? והלא מה שהיה היה? ובלשון הגמרא: "מאי דהוה הוה?" ממשכה הגמרא לטעון: ואם תשיב לי, שהעיסוק בכך הוא כדי שיהיה ברור כיצד יהיה עלינו להלביש את הכהנים כשיבנה בבית המקדש במהרה, על כך עונה הגמרא: "לעתיד לבוא?!" לכשיבוא, אהרן ובניו ומשה עמהם", כלומר: מיד כשיבנה המקדש, יקומו הצדיקים, ובראשם 'משה ואהרן ובניו' והם ילמדו אותנו כיצד הוא סדר לבישת בגדי הכהונה, ועל כן – מסיקה הגמרא – העיסוק בבירור הדבר הוא לכאורה מיותר לגמרי, הואיל ומשה ואהרן יעידו יספרו לנו, מה הם עצמם עשו לראשונה כאשר ציוה אותם ה' לחנוך את משכן ה', עוד בהיותם במדבר.

ממוצא דבר, למדים אנו, שכבר בתחילתם של ימות המשיח, עוד קודם שיקומו כולם בתחיית המתים⁹, יקומו מיד 'משה ואהרן ובניו' וילמדו אותנו תורה.

מכאן ניתן להסיק, שהכהן הגדול שישמש בבית המקדש יהיה 'אהרן הכהן' בכבודו ובעצמו, שהרי הוא קודם לכל צאצאיו, מה גם – שהוא כבר שימש בתפקיד נעלה זה, ולראשונה.

ואכן, את הדלקת מנורת בית המקדש שמצותה **לכתחילה** היא בכהן¹⁰ הדין נותן שאהרן הכהן הוא שידליק את המנורה במקדש¹¹.

ומכאן הסיק הרבי מה"מ באחת משיחות הקודש¹² כי "מסתבר לומר" שאהרן הכהן גם ידליק את מנורת החנוכה שתהיה בבית המקדש כדי לקיים את מצות חכמים זכר לנס פך השמן.

בדיעבד, אולם לכתחילה מצותה בכהן.

11) אלא שיש לעיין והלא גם אם תמצוי לומר שאהרן הכהן הוא כהן גדול, הא מכל מקום מהו ההכרח שאהרן כהן גדול ידליק הוא דוקא את המנורה, והלא גם לכתחילה אפשר שבניו ידליקו את המנורה – אלא הכוונה שביכולתו לתבוע להדליק את המנורה – עיין רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ה' הלכה י"ב ודון מינה.

12) שיחת כ"ז כסלו תנשי"א – וניתן לראותה ולשומעה (חלקה הנוכח) גם בסרט שהפיקו 'לראות את מלכנו' עבור שבת פרשת וישב דהאי שתא.

7) שבת שם.

8) ה, ע"ב.

9) שהרי תחיית המתים תתרחש ארבעים שנה אחר קיבוץ גלויות – זהו ח"א קלט, ע"א, ועיין גם כן בשו"ת הרדב"ז חלק ג' סימן תרמד שכתב מעין זה. וראה עוד בספר העיקרים מאמר ד' פל"ה, עיקרי הדי"ט (עיקרי דינים) חלק ב' יו"ד סימן לג, ס"ו, ובשדי חמד קונטרס הכללים מערך מ' אות רח.

10) למרות ששנינו (יומא כד, ע"ב) ש"הדלקה כשירה בזר", הרי זהו רק

– בשנת תשי"ג – התבטא הרב¹⁷: "שבאים לגאולה האמיתית והשלימה... ורואים כיצד אהרן כהן גדול מדליק את המנורה בבית המקדש, וכולם מנגנים ביחד "הנרות הללו כו" – "ברוב עם הדרת מלך" עד כאן לשונו הקדושה.

מדברים אלו ניתן להסיק שאהרן כהן גדול ידליק גם את הנרות שאודותם מנגנים "הנרות הללו", שהם נרות חנוכה, ומכאן נראה שאכן ברור הוא הדבר שהדלקת החנוכיה שתהיה בבית המקדש תהיה ע"י אהרן כהן גדול.

האפיזודה הבאה אף היא מעניינת לכשעצמה. כאשר התקיים מעמד היסטוריוגרפי העולמי של הדלקת נרות חנוכה בו-זמנית ב-770, בכותל המערבי ובערי בירה נוספות בעולם, בשנת תשנ"ב; נשא הרב מרדכי אליהו שליט"א דברי ברכה ברחבת הכותל המערבי. בדבריו ציין בהתרגשות רבה כי כאשר ייבנה בית המקדש במהרה בימינו, בוודאי יכבד אהרן הכהן את הרבי להדליק את נרות המנורה הטהורה – שהרי בהלכה נפסק כי "הדלקה כשרה זור" – וזאת משום שבשנות הגלות דאג הרבי להדליק אלפי שלהבות של נשמות ישראל בכל אתר ואתר.

בהשגחה פרטית בדיוק באותם רגעים אירעה תקלה טכנית, ורק המראות הועברו בשידור ואילו הקול לא נשמע. הרבי עמד על בימת הקודש שלו ב-770 ועקב בדריכות אחר נאומו של הרב אליהו שליט"א. מסופר כי לאחר מכן ביקש הרבי לדעת את תוכן הנאום המלא של הרב אליהו, והקדיש לכך תשומת לב מיוחדת...

ההעיקר הוא כדברי הרבי שהובאו לעיל – "שמהדיבור בכל זה ואחכה לו בכלל – יתקיים הדבר בפועל ממש: בביאת משיח צדקנו, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ונראה כיצד אהרן מדליק את המנורה בבית המקדש השלישי וגם – "והדליקו נרות בחצרות קדש" ותיכף ומיד ממש".

וכך גם בהתוועדות שבת חנוכה שלאחרי אמירת הדברים דלעיל, איחל הרבי שנוכה לראות במהרה את אהרן הכהן מדליק את מנורת המקדש, וגם שנוכה לראות בהדלקת נרות חנוכה בבית המקדש, אך מי הוא שיזכה להדליק את נרות החנוכה שבמקדש, אומר הרבי לשון המשתמעת לשני פנים, וזה לשון הרבי¹⁶: "ויהי רצון שמהדיבור בכל זה ואחכה לו בכלל – יתקיים הדבר בפועל ממש: ביאת משיח צדקנו, בגאולה אמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו, ונראה כיצד **אהרן מדליק את המנורה בבית המקדש השלישי, וגם – "והדליקו נרות בחצרות קדש"** ותיכף ומיד ממש" – (ההדגשה אינה במקור). בדברי הרבי נאמר שאהרן ידליק את מנורת המקדש "וגם – והדליקו" כו', אך אינו מפורש כלל, האם היהודים נרותי של חנוכה יתקיים ע"י אהרן כה"ג, או ע"י אחרים, אך גם ניתן לפרש שהכוונה היא שאהרן כה"ג ידליק את נרות המקדש וגם את נרות חנוכה, כמתאים לדברי הרבי ימים ספורים לפני כן.

המעניין הוא, שבשנה שקדמה לשיחה זו

אכן, רבים וטובים ירצו לקיים את מצות הדלקת נר חנוכה במקום המקדש, אולם "מסתבר לומר" שהזכות תינתן לאהרן הכהן, שהרי זמן מועט לפני הדלקת נר חנוכה [שמצותה בשקיעה¹³] הדליק אהרן הכהן את מנורת המקדש [שזמנה מפלג המנחה¹⁴], ומאחר ואהרן הכהן עסק כבר בהדלקת מנורת המקדש, הרי – כלשון הרבי¹⁵ – "מסתבר לומר... שמאחר ואהרן ידליק את נרות המנורה, ומדליקה קודם לזמן הדלקת נרות חנוכה, במילא יש לו 'דין קדימה' שממנורה למנורה ומנורות לנרות שידליק הוא, גם את נרות חנוכה שאותם 'הדליקו בחצרות קדש' בימים ההם, עאכ"ו ב"מקדש א-דני כוננו ידך". . . ובמילא כשיבוא אהרן ויטען שיש לו 'דין קדימה' – טענה זו מעוגנת בסברא".

כדאי להעיר, שבעת אמירת השיחה, הדגיש הרבי שדברים אלו הם בדרך השערה וי"ש לעיני עוד בזה" [אולם מאידך קבע הרבי ש"ברור" שידליקו נרות חנוכה בחצרות קדש – בבית המקדש השלישי].

16 שם, נדפס בספר השיחות תנש"א חלק א' עמוד 205, ובהבא לקמן בתרגום חפשי.
17 ספר השיחות תשי"ג חלק א' עמוד 196 להלן בתרגום חפשי

13 שבת כא, עמוד ב'. ובשולחן ערוך אורח חיים סימן תרעא ס"ב.
14 ע"י בספר המאמרים מלוקט חלק ב' עמוד יז בהנסמן בהערה שם.
15 בישיבתו הקדושה דלעיל.

מה עשית היום לקירוב הגאולה?

הוסף בלימוד התורה ובפרט בענייני גאולה ומשיח • הוסף בתפילה • הוסף בצדקה

מוסדות "תורת אמת" חב"ד ירושלים

מלא חופניים ברכות נשגד לגאון הגדול, חריף ובקי,
מעמיד עולה של תורה, ומרביץ תורה לעדרים, ראש ישיבתנו הקדושה

הגאון החסיד הרב **בנימין זאב שליט"א סגל**

לרגל הולדת נכדו, בן לבנו האברך המצויין והנעלה

הרב **קלמן קלונימוס שי**

וברכה כפולה לרגל האפשרניש לנכדו **שניאור זלמן**

יהי רצון שיזכה לראות נחת חסידי אמיתי מכל יוצאי חלציו,

יחד עם בני ביתו שיחי, מתוך שמחה וטוב לבב.

כן נשלח ברכות חמות ולבביות לגאון הגדול והחסיד, ידיו רב לו בתורת החסידות,

פה מפיק מרגליות, מרביץ תורה ברבים ומשפיע בישיבתנו הקדושה

הרה"ח הרב **יוסף יצחק שליט"א אופן**

לרגל נשואי בנו הנכבד והנעלה הת' **שניאור זלמן שי** עב"ג תחי

ענבי הגפן בענבי הגפן. יהי רצון שיזכה לראות נחת חסידי אמיתי מכל יוצאי חלציו,

ויזכה לקבל פני המלך המשיח מתוך שמחה וטוב לבב

מאחלים בכל לב

הרב יהושע יוזבין, מנכ"ל

צוות הר"מים והמשגיחים

הרב חיים שלום דייטש
הרב יצחק מאיר סגל
הרב יעקב אורנשטיין
הרב שניאור סגל
הרב יוסף צבי צירקוס

צוות המשפיעים

הרב אברהם ברוך פעוונזנער
הרב זלמן נוטיק
הרב יעקב סלונים

צוות הגשמי:

הרב נחום מרגלית, מזכיר כללי
הרב שלמה ויסברג, מזכיר

תלמידי התמימים:

שיעור א
אביב לוי יצחק
אלפרובין דב בער
בלבן זיו
בטיטו שלום מגדל
בקשי שלום דוב
ברוך שניאור
גלפרין אליעזר
גנזבורג מתניה
הולצברג שניאור
הורבין יוסף
זננפלד אליעזר

יוזב שניאור
טובול לוי יצחק
לביוב יהודה
ליצמן מנחם מענדל
מויאל יעקב
מיכאלשולי מרדכי
נתנוב זבולון
סוסובר לוי יצחק
סגל חיים שלום
פולק משה
פייבשביץ ארון
קהלני דניאל
רוזנברג יחזקאל

שיעור ב'
אבישירד יוסף
אוקנוב דוד
אטלן משה עמרם

אייזנמן מנחם מענדל
ביכלר אליעזר
ביטון לוי יצחק
בק יעקב מרדכי
דייטש יוסף
הרשקובין מנחם מענדל
ויספיש שלום הובער
חזן אברהם
יאני סעדיה
יוזבין מנחם מענדל
כהן משה
לביוב זבולון
לביוב נדב
מאריס ישראל דב
מרוואני לוי יצחק
נתנאלוב ישראל
סגל אהרן
פרישמן שלמה
קאפעל שמואל

קמיל מיכאל
קס יעקב צפירי
קס ארנון דוד
רבינובין אפרים
שיעור ג'
ארפי שניאור
אלפסי דן
הורבין שלום
וייס חיים
חזן ישראל
חזן שמואל
כהן משה דוד
לבקובסקי נחום
ניגן שניאור זלמן
נמני מרדכי
נגיד שניאור
סגל שלמה
פבנר ראובן

פורטער מנחם
פיש משה צבי
פרטוש ברוך
פרנקל שלום דב
פרקש דוד
קדוש אשר
רבינובין שניאור
אלפרובין ישעי'
גולד יוסף
גולד ישראל צדוק
רוט ינון
רוט מנחם מענדל
תלמידי השלוחים
אטאל שלום דב
אסולין מנחם
לועבבין יוסף
נקר יוסף יצחק חי

סיפורי נסים בחנוכה

מאת שמואל קראוס

הנהוג אצל הצמח-צדק, כי באחד מלילי חנוכה היו עושים כעין פארבריינגען [=התוועדות] עם בני הבית, והיו באים גם כלותיו, ונקרא "לאַטקעס-אָווענט" [=ערב לביבות]. וכן היה אצל רבינו הזקן ואדמו"ר האמצעי. בין הספורים שהיו הרביים מספרים בסעודה זו, היו ספורים אשר בכל חנוכה היו משוחחים אודותם, אף שכבר דברו מזה בשנה העברה. (מלוז 'היום יום', כח כסלו)

לכשנדענו על היותו של חג החנוכה מועד מתאים לספר סיפורים, ביניהם כאלו הידועים מכבר, מובן יהיה אם נתמקד בסיפורי נסים: מן הידבר מלכותי האחרון נודענו שבימי החנוכה צריך לעסוק ב"פרסומי ניסא" לא רק של נס המלחמה ונס פך השמן – אותם חוזרים ומספרים מידי שנה – אלא של כל הנסים שעושה הקב"ה ליהודים, "בימים ההם בזמן הזה".

אף מובן יהיה אם נתרכז בנסים שהתגלו "על ידי כהניך הקדושים", הלא הם רבותינו נשיאינו, וגם אם ננסה לעסוק בסיפורי נסים הקשורים במיוחד לחג החנוכה.

כמה סיפורים כאלו אתם מכירים, של גילויי נס מצד נשיאי חב"ד, סיפורים הקשורים לחג החנוכה ושכבר ספרו פעמים רבות? אני מכיר שניים כאלו, ואת רשימתי זו אקדיש לסיפורם מחדש, בתוספת בדיקת אימותם עם המציאות.

כמעט ובטוח אני, שאין בין קוראי הסיפורת החב"דית מי שאינו מכיר את הסיפור על נרות החנוכה שהצילו חיים, זאת אחרי קיום הצעה מיוחדת שנשמעה מפי קדשו של כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע. הוא זה שהורה לקחת את הנרות, אשר אורם המנצנץ במעבה היער – לאחר ששודדים הרשו להדליקם כמצווה אחרונה שלפני המוות – הביא לכך, שפריץ שעבר בסמוך הבחין בפשע והיה השליח להצלת החיים.

ילדיי שני חזרו ושמעו את הסיפור, מכתובתה של סופרת הילדים ברכה קנובלוביץ, כפי שהוא מוצג בקלטת וידאו הנושאת את השם ניצוץ באפלה, בהפקת האחים גרובייס. בפתחת הקלטת מודיעים המפיקים כי הסיפור "מעובד עפ"י מעשה מכ"ק אדמו"ר הרש"ב מליובאוויטש", אשר חודשיים לפני חנוכה קרא אליו לחדרו את חסידו, סוחר היערות ר' יוסף, והציע לו שבימי החנוכה ייקח עמו את נרות החנוכה גם בשעות העבודה, בכריתת עצי היער, שיהיו עמו בכל

החסיד ר' פתחיה ז"ל הנ"ל היה גיסו של ר' משה חריטנוב ז"ל, שר"ב בחערסון, ואפשר שהיה לו יער שקנה במקום אחר, לא בחערסון. ובמבוא לספר הוא כותב:

עוד צריכים להודיע שכמעט לאחר גמרי מלכתוב את הסיפורים וכו' נתקבל בפה . . . הספר של ידידינו הרה"ח מארי דעובדין ר' רפאל נחמן הכהן . . . אם היו מתקבלים הספרים הנ"ל אצלי קודם כתיבי וכו' קרוב הדבר שהייתי מונע את-עצמי מלכתוב, אבל כמעט שעמדתי על הגמר . . . ובתוך כך קבלתי גם-כן מכתב מכ"ק אדמו"ר שליט"א ורשום בכתב-ידו-הקדושה להמשיך בכתובה ודוקא על-מנת להדפיס . . . לכן מן ההכרח להדפיס . . . עוד עלי להודיע שהיו רשומים סיפורי דברים שרשומים גם-כן בהסיפורי דברים של הרה"ח הנ"ל . . . אבל כבר היו רשומים אצלי ולא

נדפס בשנת תשכ"ו – בערך אדמו"ר מהורש"ב (אות יב).

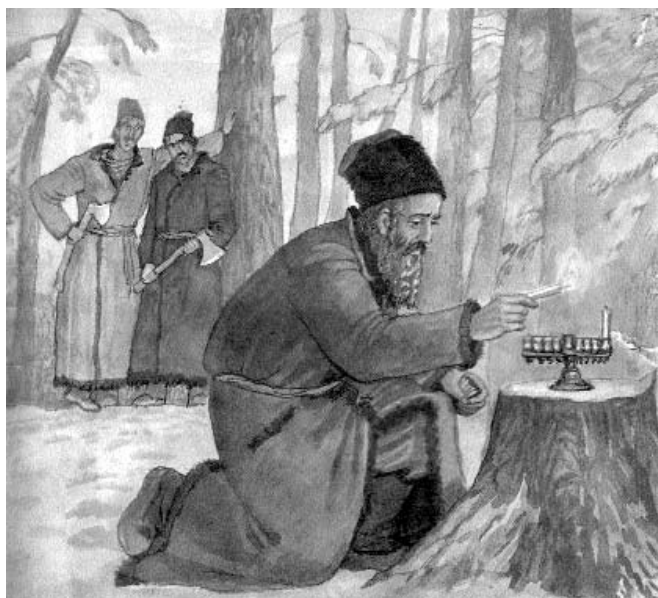
גם לפי הגירסה שהביא הרב פרלוב נאמרו הדברים בהתוועדות שמחת-תורה וגיבור העלילה הוא סוחר יערות בשם ר' פתחיה. גם כאן אמר לו אדמו"ר מהורש"ב כי הוא צריך לקחת עמו את הנרות בשעת הליכתו בבוקר ליער, אך נוסף שהיה עמו עוזר יהודי. הוא, העוזר, היה זה שהזכירו בבוקר לקחת "קופסא נרות", היה עמו בסכנת מוות (כאשר "אחדים מן הפועלים" התנפלו עליהם ושדדו) וניצל ביחד עמו בזכות הדלקת הנרות. בסיימו את נוסח הסיפור כותב הרב פרלוב:

זה ראיתי בירחון אחד שנקרא "אונוער ליכט" היוצא בארץ-הקודש טובב"א. אבל אצלי הכותב

מקום אליו הוא הולך, ולא יסתפק בהנחתם בצריף היער בו הוא נוהג ללון.

אחרי שצפו מרותקים בקלטת, גיליתי שהם מוטרדים מכמה פרטים בסיפור העלילה. התברר שהם כבר מכירים אותו מכתבתה של אותה סופרת באחת הספרונים היפים של סידרת 'מחניים', תחת השם 'נרות באפלה', אלא שבספרון גיבור המעשה הוא חסיד בשם ר' פתחיה, השומע את הצעתו של הרבי ביחד עם קהל גדול של חסידים, במהלך התוועדות שנערכה אחר ההקפות של שמחת-תורה.

אם חשבתם, כמוני, שילדים מבחינים רק בפרטים מעין אלו, הנה הפתעה: מה שבעיקר הפריע להם הייתה העובדה שגם בספר וגם בקלטת משתמש החסיד בנרות מוצקים, בעוד

מחקתים, א) וכי כל הספרים מזדמנים לפונדק אחד? ב) והוא העיקר, אמת הוא מי שקורא רואה שהוא הוא הסיפור, אבל על-פי-רוב יש שינויים קלים בהלשון ובהסגנון, וכל אחד חושב שאצלו הוא מדויק יותר, שכל אחד-ואחד הכותב רוצה לדייק ולכתוב בדיוק הלשון ששמע, ולכן הנחתים ממש כמו ששמעתי...

ומאחר ועל הסיפור הנ"ל העיד הרב פרלוב שלא שמעו, אלא שמצאו כתוב, לכן מהראוי להביא את שכותב הרר"נ כהן ("ר' פולע") ע"ה בספרו 'שמועות וסיפורים' –

כל הענין הוא פלא. אני הכרתי בטוב את ר' פתחיה ז"ל מחערסון¹. אמת הדבר שהיה מקושר לכ"ק אדמו"ר מוהרש"ב זצ"ל וגם אחד מבניו למד בלויבאוויטש איזה זמן, והיה עשיר גדול, אמנם מסחרו בזמן שהכרתיו לבד מה שהיו לו שתי חצרות גדולות בחערסון ושמה גם יותר, הייתה לו חנות גדולה של מאנופאקטור [=ייצור] ולענין יערות לא שמעתי שיהיה שייך. והאמת היא שכמו ש"לא ראיתי" אינה ראייה², כמו-כן בודאי "לא שמעתי". אמנם כללות ענין מסחר היערות היה רק בליטא, אבל לא בחערסון, ששם לא נמצאו יערות כלל.

והם למדו שחסידים – "מבוגרים" לפחות – מהדרים להדליק בפתילות ושמן זית...

לגבי הקושייה האחרונה, הם הקשו והם תרצו: "אולי בגלל שהרבי אמר לו שהנרות יהיו אתו כל הזמן, הוא לא יכל לקחת חנוכיה עם שמן...". את ההכרעה לגבי שם החסיד וההזדמנות בה נאמרו לו הדברים, השאירו לי.

דפדפתי בספרי המספרים החב"דיים, ומצאתי את הסיפור כשהוא מופיע בלקוטי ספורים של הרב חיים מרדכי פרלוב ע"ה –

1. בגוף הסיפור שהביא מוזכר גיבור העלילה בשם פתחיה בלבד, ולא מפורש

2. כמאמר המשנה (עדיות, פרק ב משנה ה): "לא ראינו אינו ראייה".

שהתפרסם לראשונה בשכפול באלול תשכ"ד – בערך אדמו"ר מהורש"ב³.

אחד מחסידי אדמו"ר בשם ר' פתחיה מחערסון, היה פעם בשמחת-תורה בליובאוויץ, וכשאדמו"ר ישב בהתוועדות עם אנ"ש והתמימים, והוא היה מבושם קצת, אמר בקול רם בפני אדמו"ר: הרבי הרי אומר תמיד שאינו עושה שום מופתים, אני אספר לכם מה שאני בעיני ראיתי. הייתי אצל הרבי בקיץ. לפני יצאתי מה"יחידות" אמר לי הרבי: "הרי אתה סוחר ביערות ולפעמים מוכרח אתה להיות ביער כמה ימים רצופים, וכשיגיע חנוכה אל תשכה לקחת אתך גרות חנוכה, ותיקח גרות גדולים". וכשהגיע חנוכה כך יצא לי באמת, שהייתי צריך להיות ביער, ונזכרתי על דברי אדמו"ר ולקחתי אתי גרות חנוכה גדולים. כשבאתי ליער, והנה גולנים התנפלו עלי, ולקחו ממני הכסף שהיה לי, ואח"כ רצו להרוג אותי...

ההמשך הוא בדומה למסופר בדרך כלל, אלא שאחריו יש המשך בדברים שאמר ר' פתחיה בפני אדמו"ר מהורש"ב והחסידים: ואמר: "נו? זה לא מופת?" ואדמו"ר ע"מ: "זאגט א ניגון".

ר' פולע מביא גם את מקורו:

זה סיפור הישיש עלקין, פלימעניק [=אחיין] של הרשב"ן ז"ל, חברו של הרב ר' שניאור זלמן גרליק שליט"א [ע"ה] הרב דכפר חב"ד, שבא מאמריקא, וסיפר זה להרב גרליק הנ"ל, ואני שמעתי זה מהרב גרליק.

את הירחון בו מצא הרב פרלוב את הסיפור – לא ראיתי, אך אין להוציא מכלל אפשרות שספרו של ר' פולע הוא מקורו, אלא שזכה לעיבוד (מכוון) או לאיבוד (שנאבדו ונשתבשו הפרטים ממספר למספר). גם אם ימצא שההדפסה בירחון היא שקדמה, דומני ויסיכמו עמי הקוראים אם אומר שהנוסח שמביא ר' פולע מסתבר הרבה יותר. ידוע כי רבותינו השתדלו להטמיע מופתיהם בדרך הטבע, ועל-פי רוב לא נתנו לכך פומביות. הכרזה קבל עם ועדה שיש לקחת את הנרות

בכל עת, היא ללא ספק הכרזה שהייתה זוכה להתעניינות רבה מצד החסידים, אך מה "טבעי" יותר מאשר להזכיר לחסיד שלא ישכח לקחת עמו נרות לחנוכה, וינרות גדולים", שידלקו במשך הזמן הנדרש לפי השיעור...

כפי שאמרנו בפתחה, זכה סיפור זה וחזר ונדפס בבימות רבות, בעיבודים ואיבודים שונים ומרובים. דומה ועל-פי רוב נעשה שימוש בנוסח שהביא הרב פרלוב, אבל יש שהשתמשו בשני הנוסחים גם יחד. לא אציין כאן לכולם, כי לא טרחתי לחפשם⁴, רק לזה שהתפרסם בספר השלישי מסידרת 'רבותינו נשיאנו' – נדפס תשנ"ז – תחת הכותרת "נרות חנוכה ביער", והוא פותח (בע' 168) במשפט:

החסיד ר' פתחיה מנקין היה סוחר בעצים...

הנה למדנו לכאורה גם את שם משפחתו של אותו סוחר (אלא שכאן לא הוזכר שהוא מהעיר חרסון, למרות שמבנה הסיפור מראה שמקורו ב'שמועות וסיפורים').

אבל, רק "לכאורה", שכן בתש"ס התפרסמה רשימה שכתב הרה"ח ר' שניאור זלמן בזפלו ע"ה ובה הוא מונה את שמות החסידים שהכיר, ביניהם⁵:

ר' פתחיה איטענזאהן⁶ הי"ד. סוחר, מחערסאן. חסיד וירא-שמים.

– ומעתה נראה כי שם המשפחה "מנקין" היא תוספת "ספרותית" של המעבד.

א

יני יודע מה "תפס" את הקוראים בסיפור הנס דלעיל, אך אני מחבבו במיוחד על שם סופו, בנוסחתו של ר' פולע. שכן, סיפור ממנו עולה שהרבי יכול לחולל נסים, לכך כבר הורגלנו, אך סיפור המתאר כיצד הוא מגיב כשמספרים לו על מופת שעשה... זה כבר מעניין!

וזה שמצאנו, כבדרך אגב, נוסחאות שונות בסיפור זה, אין אלו אלא דוגמה לגלגוליהם של סיפורים, שכאשר הם עוברים מפה לפה

יש וצורתם משתנה. על כגון זה ארשה לעצמי לצטט מדברי ה"ספרא וסייפא" [להלן: הסו"ס] של עיתון "כפר חב"ד"⁷.

אין הדוגמאות הללו חלק מהתופעה הנפוצה של תעשיית סיפורים בכוונה תחילה, אלא הם סיפורים שצצו לאחרונה על-ידי מספרים תמימים, שהם – או מקורותיהם – הסתמכו על מקורות מפוקפקים ובלתי-מדויקים.

בכדי להבין לאיזו "תופעה נפוצה" נרמזנו, חובה עלינו להקדים ולספר על סיפור נוסף, שגם הוא קשור לחנוכה, גם הוא כבר נדפס פעמים רבות, ומן הבחינה שהזכרתי קודם – גם בו בולטת הסיומת: תגובת הרבי כשמספרים בפניו נס שלו.

לתופעה זו כבר התייחסתי כאן בדיוק לפני שלוש שנים, וכך כתבתי⁸:

בין אנ"ש כבר מסתובבת השמועה – ויש יודעים שגם הועלתה על הכתב – כי סיפורים מסויימים שהתפרסמו בזמן האחרון משוללים כל יסוד, ונוקבים לדוגמה באותו "מעשה נורא, נפלא ומדהים" שפורסם בשבועון הנ"ל בגיליון 624, תמוז תשנ"ד – על הנר החמישי דחנוכה – שרגליים לדבר שלא היה ולא נברא, וגם משל לא היה.

בשעתו כתבתי כי אני מניח לדוגמה זו, שכן טרם היה סיפק בידי לבדוק אותה לאשורה. מאז התבררו והתלבנו הדברים, וזכיתי להיות מאלו שמלאכתם נעשית על ידי אחרים: הגיעה לידי רשימה שכתב לא אחר מאשר הסו"ס שאת דבריו ציטטתי לעיל.

רשימה זו לא נדפסה, אך לפי הכותרת שבראשה, "סיפורים ולגוליהם [ג]", למדנו שנכתבה בהמשך לשני פרקים קודמים מעטו של הלה, אשר התפרסמו באחד מקובצי ההערות היוצאים מטעם אחת הישיבות בארץ.

הרשימה הנוכחית, שנכתבה קודם שאותו סו"ס סופח ל"כפר חב"ד", מתייחסת לסיפור שהתפרסם בו בגל' 624 (כ"א תמוז תשנ"ד – רק שבועיים אחרי ג' תמוז...), תחת הכותרת

משיח' גל' 327 ע' 67 הערה 3). הרב פרלוב העיד שלסוחר ר' פתחיה מחרסון היה בן ש"למד בליובאוויטש איזה זמן, אך ברשימות תלמידי ליובאוויטש אין במצא תלמיד בשם המשפחה הנ"ל. 'פתחיה' אינו שם נפוץ במיוחד, ובתשנ"ט התפרסם – 'בית משיח' גל' 214 ע' 42 (ושוב ביארות-קודש' אדמו"ר (מהור"י) נ"ע כרך טו ע' תיד) – מכתב ניחומים והתקשרות שהתקבל בקיץ תר"פ מאת חסידי ניקולייב, כאשר בין החותמים אנו מוצאים את "אברהם בן פתח' [...]" שם המשפחה אינו ברור בחתימה, אך נראות בו האותיות "אברו[...].הן". וצריך בירור.

7. גל' 898, כ"ד אדר ב' תש"ס, ע' 56, כשהוא מתייחס לשני סיפורים שהתפרסמו ב"עיתון מסויים" – והכוונה כמובן ל'בית משיח'.

8. 'בית משיח' גל' 208, כ"ב כסלו תשנ"ט, ע' 57-58.

3. אות כד. בשנת תשל"ב נדפס הספר במהדורה שנייה בסגנון משופר, ובתש"נ נדפס במהדורה שלישית (ע' 104). באלו נשמט הסיום – בו מביא ר' פולע את מקורו.

4. כמה מהם מצא למעני בני בכורי, הילד לוי יוסף יצחק שי: 'ישיחת השבוע' גל' 158 (מקץ, תש"נ) בכותרת "הנרות שהצילו", ובכותרת זו גם בספר 'לגל השנה' (תשנ"ג) ע' 141. 'הגאולה מעניין ועכשווי' גל' 28 (וישב, תשס"א) בכותרת "הפקודה שהצילה".

5. 'כפר חב"ד' גל' 921 ע' 61.

6. ברשימה זו, שנכתבה בשנת תש"ז (36 שנה אחרי שהכותב יצא את רוסיה), נפלו כמה אי-דיוקים, כמו החלפת שם המשפחה 'גרינפרעס' ביגרינבלאט' (כפי שהוער שם בע' 59), 'סקווירסקי' ב'סוירסקי' (ראה 'בית

"בידי הוה עובדא". זהו "תרגום מאידיש" מ"סיפור נפלא ששלח לנו הרב משה חיים גרינוולד מניו-יורק", שאף הוא מדגיש כי יותר מן המופת הפלאי שעליו הוא מספר, בולטת הענווה השמיימית של הרבי, שכאשר סופר בפניו הסיפור מיהר לתלות את המופת בחותנו, באומרו: "דער שווער האָט דאָך געהאַט אַ ווייטען קוק [=לחותני הרי היה מבט רחוק]..."

אך בל אקדים את המאוחר. מכאן ואילך אתן את רשות הדיבור לסוויס של יכפר חבי"ד, בציטוט מילה במילה ואות באות מרשימתו: תכנו של הסיפור בקצרה: אביו של המספר, ר' אברהם צבי גרינוולד מלאדו, זכה להשתתף בחתונתו של הרבי בווארשא, ונלווה אל הג"ר מנחם זעמבא הי"ד (שהי' בן-דודה של אמו) בביקורו אצל הרבי במלון למחרת החתונה. בשעת פרידתם אמר הרבי כי הנר החמישי של חנוכה מסמל את החושך הכי גדול, שהרי לעולם אינו חל בש"ק, ובהדלקת נר חנוכה מאירים אף את החושך הגדול הזה, ולכן הנר החמישי מסמל את כוחו וחיודו של החנוכה. "וזה התפקיד של כל יהודי, בכל מקום שבו הוא נמצא, בוורשא או בלונדון, להאיר גם את המקום החשוך ביותר".

בשנת תש"ח נסע ר' אברהם צבי לארה"ב, אל דודו ר' משה חיים גרינוולד, שנמנה עם חסידי אמשינוב. שם נשא לאשה את (אמו של המספר) בתו של ר' זושא סינקביץ, חסיד אלכסנדר מקראקא (שהתגוררה אז בטורונטו אצל דוד אמה, "הנגיד החסידי" ר' קאפיל שוורץ, מחשובי יהודי טורונטו).

לפני נישואיו אלו בא להתברך אצל אדמו"ר מוהרי"צ בנ"י. ועל-פי בקשתו נכנסו גם אל ה'רמ"ש, שם שמע מהרבי שנית את ביאור מעלתו של הנר החמישי, ואשר "זה התפקיד של כל יהודי, בכל מקום שבו הוא נמצא, בניו-יורק או בלונדון, עליו להאיר גם את המקום החשוך ביותר".

ר' אברהם צבי הנ"ל הי' לרב ומלמד בקהילת "עדת ישראל" בוואשינגטון הייטס (בערך בין השנים תש"ט-תשי"ד), אח"כ עבר לטורונטו ושם הי' רב ומלמד בקהילת החרדים חסידי סאטמר. את בניו (המספר, משה חיים, ואחיו) שלח ללמוד

בישיבת נייטרא.

ר' משה חיים התחתן בחורף תשכ"ט, ולפני חתונתו נכנס עם אביו לרבינו להתברך ממנו. הרבי בירך גם את האב ואיחל לו שיוכה לראות בחתונת נכדו. באותה הזדמנות חזר הרבי בשלישית על הביאור הנ"ל, וסיימו בכך ש"זה תפקידו של כל יהודי להאיר גם את המקומות הכי חשוכים, ולא משנה אם הוא נמצא בטורונטו או בלונדון. כל יהודי הוא חלק אלוהי ממעל ממש. בנו יחידו של הקב"ה וכשמדליקים את הנשמה שלו בנר של קדושה - מתעורר גם היהודי הרחוק ביותר במקום החשוך ביותר".

בשנת תשל"ט התחתן אחיו הצעיר של המספר בלונדון, וכל המשפחה נסעה לשם. אגב כך גרמו (בסיועו של ר' אברהם יצחק גליק ע"ה) להצלתה של בת ישראל (בתו של "קנאי" איש סאטמר) מנישואין לגוי ר"ל, וזה אירע כמובן בנר החמישי של חנוכה.

ר' אברהם צבי זכה שתתקיים בו ברכת הרבי. הוא נכה בחתונת נכדתו ונפטר עם סיום ה"שבע ברכות" בי"ד כסלו תשמ"ט, בדיוק ביום שבו מלאו שישים שנה לחתונת הרבי בוורשא.

זהו בקיצור תוכנו של המעשה, שעם פרסומו נגע ללבם הכואב של רבבות אנ"ש וריגשם עד דמעות. מאז חזר הסיפור ונדפס בקובץ "ורבים השיב מעוון" (יתשרה) לנישואין, י"ד שבט תשנ"ז¹⁰, וקטע ממנו (אודות בתו של הקנאי מסאטמר) נדפס גם ב'שיחת השבוע' ונתגלגל למקומות נוספים. ביאור עניינו של הנר החמישי נעתק מכאן לספר 'שערי המועדים' (חנוכה, עמ' שט).

רבים יצטערו וגם ישתוממו לשמוע, שכל "הסיפור הנפלא" הזה לא היה ולא נברא: אדם בשם ר' אברהם צבי גרינוולד מלאדו אינו ידוע בין יהודי טורונטו, והם אינם מכירים גם את מחותנו "הנגיד החסידי" ר' קאפיל שוורץ. עדיין לא פגשתי בחסיד אמשינוב ששמע אי-פעם על ר' משה חיים גרינוולד מפילדלפיה¹¹, ואנשי ישיבת נייטרא אינם זוכרים את האחים גרינוולד שלמדו בישיבתם בשנים האמורות. גם בין חרדי וושינגטון-הייטס לא מצינו מי ששמע על ר' אברהם צבי הנ"ל, ולא זו בלבד, גם על קהל "עדת

ישראל" לא שמעו שם מעולם!

ננסה עתה לשער מבטן מי יצאה בדיה מורכבת זו.

בחורף תשנ"ג נכתבו בעתון 'כפר חב"ד' כמה בירורים בעניינם של "הנר השלישי" ו"הנר החמישי" החנוכה, ובמדור קוראים-כותבים בגל' 455 מצינו מכתב מאת נ' חגניה (שם בדוי) מירושלים, שבו הוא מספר:

בהתוועדות נר החמישי חנוכה תשל"ד, שזכיתי להיות נוכח או אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א, הסביר הרבי שליט"א באריכות אשר נר החמישי הוא מועד אצל כללות עדת החסידים, לחוגיהם וגוויניהם, מדור דור, ואינו קשור לגאולה ממאסר של אדמו"ה שהיתה בנר השלישי ולא בנר החמישי, ובין היתר ביאר שזה היום היחיד בחנוכה שלעולם אינו יכול לחול בשבת. והסביר הרבי שליט"א - הרי שבת עניינה אור, ואם כן, תאריך כזה שלעולם, בשום קביעות, אינו יכול לחול בשבת, חסר בו לגמרי ענין האור, והוא כולו חושך. ולכן דווקא ביום כזה מודגש גודל העילוי של חנוכה, בבחינת "הוי' גיה חשכי", שלוקח גם יום שכולו חושך (הנר החמישי שלעולם לא חל בשבת) ומהפך אותו לאור. עכ"ל המכתב.

ובכן, זכה אותו שומע שחלק משיחה זו נטבע במוחו ונחקק בזכרונו, והוא שנתן לו את ההשראה לכל הבנין המורכב והמסועף.

ומדוע אמרנו "חלק" בלבד? זאת מפני שהקביעה כי "נר החמישי אינו קשור לגאולה ממאסר של אדמו"ה, שהיתה בנר השלישי ולא בנר החמישי" - שבעבורה הובא הענין כולו - לא נאמרה כלל וכלל באותה שיחה! בדקתי ב"שיחות קודש", האונתי להקלטה מהשיחה¹², ומה ששמעתי וראיתי הוא בדיוק להיפך! הרבי אינו מטיל ספק כלשהו ואינו מפפק כלל בכך שגאולת אדמו"ר הזקן היתה בנר החמישי, וכל מה שדובר בשיחה זו הוא בביאור הענין מדוע היתה הגאולה דוקא בנר החמישי, שמגלגלין וכות ליום זכאי.

הקשר ההדוק שבין השיחה לסיפור בא לידי ביטוי גם בכך, שבשניהם נאמר שהנר החמישי הוא מועד לכללות עדת החסידים ולא דוקא לחסידי חב"ד. ואכמ"ל.

10. בי"ד כסלו תשנ"ט נדפס בספר הנושא שם זה, ובפתח-דבר, ע' 3, כותב המחבר (האמיתי) כאילו "כל הסיפורים בספר מדויקים, מכיל ראשון..." יצוין כי בסיפור שלפנינו, המופיע שם ע' 50-58, לא רק ששכח להזכיר שמדובר ב"תרגום מאידיש", אלא אף הרשה לעצמו להשמיט את התוספת שאחר איזכור אד"ש אף ש"הרב משה חיים גרינוולד" - שאינו מאנשי - כתב אותה... (ונימוקו של המחבר בוודאי עמו, שרצה להפיץ את הספר אצל אנשי, בידועו היטב שתוספות שכאלו, הנדפסות ביכפר חב"ד, אינן מקובלות עליהם).

11. ודבר זה שמעתי מכבר מפי חכם אחד, והוא בעל ידיעות רבות על חצר אמשינוב, שהעיד בפניי שסיפור זה ריח של זיוף עולה ממנו.

12. אין הסו"ס מגלה מה הביאו לבדיקה כה מדוקדקת, ועל-כן נציין כי בנושא המדובר שם, בעניין נר ה' חנוכה, כתב גם הקורא "דובער דבורקין,

9. חלקו הראשון של הסיפור, על ביקורו של הגי"ר מנחם זעמבא הי"ד אצל כ"ק אד"ש, למחרת החתונה, הועתק בתשנ"ו בספר 'נישואי הנשיאים' ע' 174-175. בהזדמנות זו כדאי להוסיף ולציין, כי ה"שומר לחתן" למחרת החתונה היה הרה"ח ר' שמואל זלמנוב ע"ה, והוא, אשר ידע לספר שבו ביום ביקר אצל אד"ש הגרי"מ שפירא זצ"ל (הובא בימי מלך' ע' 283) וגם ידע למסור פרטים על קשרים שהיו לאד"ש עם גדולי הדור הקודם (ראה בספר 'נשיאי חב"ד ובני דורם, תשל"ב, ע' 121) - לא זכר לספר אודות ביקור מיוחד זה, שבו (כפי שכותב "משה חיים גרינוולד") "כל מסכתות הש"ס עפו שם בחדר" [וסביר להניח כי הזיפן שאב את הביטוי מתיאורו של הרש"י (שם) על פגישת אד"ש עם הגאון בעל ה'ברכת שמואל': "על שיחתם אז התבטאו שמסכתות בבלי וירושלמי "עפ"ו מפיחם"]].

סיפורו המדהים של הרב משה חיים גרינוולד מניו יורק:

אבי מורי הרה"ג ר' אברהם צבי גרינוולד זצ"ל נולד בלודז' אשר בפולין ובגיל שמונה התייתם מאביו. אמו שנשארה מטופלת בשבעה יתומים קטנים ודאגה מאד לחינוכו של בנה הבכור, שלחה אותו לבן דודה, הלוא הוא הגאון המפורסם רבי מנחם זמבה הי"ד, אשר גידל את אבי במסירות רבה וכמובן דאג ללימודו ואף היה לומד עמו בעצמו.

החושך. וזה התפקיד של כל יהודי, בכל מקום שבו הוא נמצא, בוורשא א בלונדון, להאיר גם את המקום החשוך ביותר.

כאמור, אבי לא זכר את מה ששוחחו ביניהם שעה ארוכה החתן ור' מנחם הי"ד, אבל הוא אמר שלעולם לא שיכח את העובדה ש"כל מסכתות הש"ס עפ" שם בחדר". וכשיצאו מהמלון – כך סיפר אבי – היה הגאון ר' מנחם זמבו בהתפעלות כה עצומה מהחתן של הרבי מליובאוויטש ובמשך ימים רבים לא הפסיק לדבר על כך גם בבית וגם עם כל מי ששוחח באותם ימים.

מדובר בסיפור אמיתי אלא בבדיה, מה טעם לצרף בירור זה לרשימה העוסקת בסיפורי נסים?

הרי תשובתי: ידוע לכל כי מאז ג' תמוז תשנ"ד ירד מסך של בילבול על המחנה. אמנם, העובדה ש"אין דעותיהם שוות" מביאה לכך שלפעמים אנו נתקלים בפרשנויות מעוותות, התעלמויות, פה ושם קצת סילופים וכו' וכו' – אלא שכנגד תופעות מעין אלו יש לכאורה אפשרות להתמודד: מוציאים את הספרים מהארון, לומדים, מעיינים, בודקים, אם צריך גם מתווכחים, ובסופו של דבר יש סיכוי, באם מדובר בחפצי אמת, לברר וללבן את הדברים.

לא כן הדבר כאשר מדובר בזיופים. פתאום נמצא מי שנזכר לספר על הוראות נסתרות שקיבל, שמהן הוא רוצה לגזור גזרה שווה שמשמעותה הסתרת והעלמת שיחות-קודש שנאמרו ופורסמו לרבים¹⁶. כיצד אפשר להתמודד עם זיופים מעין אלו? חייבים להודות – הדבר קשה מאוד.

והנה, "ניס גדול היה שם/פה". מתגלית

והוא הדין לשאר הסיפורים שנתפרסמו בעתון כפר-חב"ד באותה תקופה (וגם נדפסו בקונטרס הנ"ל) בסדרת "ורבים השיב מעוון", ובפרט הסיפור "יש לי בארץ אלפי בנים יחידים" המתייחס למר יוסף בן-אליעזר¹⁴ ("אוהד הבייסבול", מאנשיו של שגריר ארה"ב לאו"ם מר ארתור גולדברג...), אשר מבנה הסיפור ומהלכו מזכיר משום מה מאד את הסיפור "הסוד של 'נר חמישי'..."

עד כאן, כאמור, ציטוט מדויק מרשימה שכתב בשעתו מי שזמן לא רב אחר-כך היה בעצמו ל"ספרא וסיפרא" ביכפר חב"ד. כל עוד הוא קשור לשם, אל לכם לחשוב לרגע שתזכו לראותו מוסר את רשימתו דלעיל לדפוס, למרות שהוא ולא אחר ידע גם ידע לכתוב שם¹⁵.

ויעויין בס' דברי-תורה להרה"ק ממונקאטש (מהדורא תניינא, אות עה) אשר כשם שסיפורי צדיקים אמיתיים מועילים ליראת שמים, כך סיפורי צדיקים בדויים עלולים להביא לפגם האמונה.

ואם תשאלו: כעת, אחר שהוברר שאין

וקרוב לומר שהמכתב והסיפור יצאו מקולמוסו של אחד מאנשי המערכת, שוכה ללמוד עם ה"קבוצה" בחורף של שנת תשל"ד¹³, ופשר כינויו "נ' חנניה" הוא כנראה "נכד חנניה", הוא ר' חנני יוסף היילפרין (ראה 'ספר הצאצאים' עמ' 298 מס' 659).

באותו סיפור מובא בשמו של רבינו גם המשפט הבא: ביי דעם אויבערשטער איז יעדער איד טאייער ווי א בן יחיד. ביי דעם רביין דער שווער איז יעדער איד ומבשרך אל תתעלם! (=אצל הקב"ה כל יהודי יקר כמו בן יחיד, אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר כל יהודי הוא "מבשרך אל תתעלם") עכ"ל. וכבר אין אנו יודעים האם דמיונו של הכותב הוא ששם את הדברים הללו בפי הרבי, או שמא גם אותם העתיק ממקום למקום ומזמן לזמן.

עכ"פ לעינינו תופעה חמורה של זיוף, והדבר מקבל משמעות חמורה פי כמה וכמה, מאחר ולאותו מקור מתייחסים סיפורים על הוראות שונות שניתנו מהרבי בהזדמנויות שונות, הן לו בעצמו והן לאחרים. ושוב אין לנו לתת נאמנות עיוורת לדבריו ללא בדיקות ותקירות.

ירושלים ת"ו" – שהוא כידוע שם שאימץ לו הסו"ס.

13. וכך הוא כותב ביכפר חב"ד ג' 523 ע' 16: "לראשונה שמעתי את שמו [של הר"ר אברהם יצחק גליק ע"ה] בחנוכה תשל"ד. באותה שנה למדתי בחצרו של הרבי שליט"א...". בדרך אגב יש להעיר שפרסום מכתבו של "ימשה חיים גרינוולד" נעשה שנתיים אחר פטירתו של הרב גליק, שכבר לא יכל לאשר את פרטיו [מפי בנו, יבלח"ט הר"ר גרשון צבי, נודעתי שהוא שמע ממנו רק באופן כללי "שהיה מעורב במעשה רגשי ביותר הקשור בבחורה מווליאמסבורג". לא טורנטו ולא סאטמאן]. וראה מסקנת הסו"ס דלהלן בפנים: "וכבר אין אנו יודעים האם דמיונו של הכותב הוא ששם את הדברים הללו... או שמא גם אותם העתיק ממקום למקום ומזמן לזמן".

ועוד מנפלאות שנת היקבוצה של "גרינוולד": ביכפר חב"ד ג' 826, ערב ראש-השנה תשנ"ט, החלו מתפרסמים "קטעי יומן מתקופת קיץ תשל"ג וחורף תשל"ד, שרשם לעצמו", ובע' 89-90 מספר ששמע בעצמו באותם ימים. בייב תמוז תשל"ג: "כשיצא, סיפר לי...", ולמחרת י"ג תמוז: "היום שמעתי סיפור מדהים...". ולא חשש כלל שאי-מי מקוראיו יבדוק ויגלה כי המסופר שם מועתק (בחלקו מילה במילה ואת באות) מסיפורו של הר"ר יהונתן בורג שנדפס בגל' 588, חי תשרי תשנ"ג, ע' 26 [ומכאן לוידוי אישי: בתשנ"ט, כשערכת את ספרי 'נשיא וחסיד', התעלמתי במכוון מסיפור זה, שכן, בזיכרוני הכרתיו מפרסומו הראשון (בתשנ"ג), אותו יגעתי למצוא אך לשוא, ואילו על "קטעי יומן" הנ"ל לא רציתי לסמוך, בידועי שאינם אוטנטיים ("יגעתי ולא מצאתי – אל תאמין"!).

14. התפרסם לראשונה ביכפר חב"ד ג' 627, י"ג מנחם-אב תשנ"ד, ע' 26

ואילך, ושם: "השבוע אנו מביאים את הסיפור האישי המרתק ששלח אלינו יוסף בן-אליעזר".

15. גל' 825, י"ט אלול תשנ"ח, ע' 77 – וזאת בתוך דברי האשמה חריפים ביותר כנגד אחד מחשובי הרבנים מאנ"ש, אותו האשים בבדיית סיפור (האשמה עליה חזר בהרחבה גם בגל' 837, ה' טבת תשנ"ט, ע' 71). וראה שוברו במענה שביבית משיח' גל' 214, ה' שבט תשנ"ט, ע' 80 (וכמצופה, הסו"ס לא טרח לפרסם התנצלות).

16. ולדוגמה: לא מכבר ציינו אנ"ש 10 שנים לפירסומו של 'קונטרס בענין מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל'. הדפיסוהו מחדש, רבים למדוהו שוב בעיון ובחיות, אך איש לא התייחס לכך ששנתיים קודם, ב"ירב שיח מיוחד" שהתכנס במטרה להפיק רווחים ממעשה הזוועה שהיה בניסיון ההתנקשות ברבה של צפת, הושלתו המשפטים הבאים (יכפר חב"ד" גיליון 901, כ"ט ניסן תשי"ס, ע' 43):

לגבי קונטרס "בית רבנו שבבבל", היתה הוראה מהרבי שלא יפרסמו את זה ב"כפר חב"ד". מדובר בשיחה מוגהת של הרבי, שכל מילה ממנו היא אמת ויציב, אבל יש מקומות שזה לא מתאים לפרסום. וזה המקום לחזק את ידי העורך הרב... על תרומתו הגדולה להפצת המעיינות באופן המתקבל.

ומדוע לא התייחסו לכך? שכן יודעי-דבר לא רק שהתפלאו על ה"סוד" שננצר במשך 8 שנים, אלא גם זכרו שסמוך לפירסומו של הקונטרס "הותר לפרסום" ביכפר חב"ד (גל' 498, כ"ט מר-חשוון תשנ"ב, ע' 32-33) קטע מחשבה, בכותרת "מקדש מעט מתרחב ומשתכלל", שזו תמצית תוכנו:

רשימה המתעדת במפורט את השיטה, ואשר כותבה מזהיר:

לעינינו תופעה חמורה של זיוף, והדבר מקבל משמעות חמורה פי כמה וכמה, מאחר ולאורו מקור מתייחסים סיפורים על הוראות שונות שניתנו מהרבי בהזדמנויות שונות, הן לו בעצמו והן לאחרים. ושוב אין לנו לתת נאמנות עיוורת לדבריו ללא בדיקות והקירות. קבלנו את האזהרה. נזהר ונזהיר.

בשולי הדברים: מאחר ואני מודע לכך שייתכן וימצאו מאנשי כאלו שחשיפת הברותה הנ"ל עלולה לגרום אצלם לחלישות-הדעת, לכן אקדים בשיגור המלצה, שיסוחו מכך דעתם ויעסקו אך ורק בחיזוק התקשרותם האמיתית לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו, באמצעות לימוד תורתו וקיום הוראותיו, ולכל לראש בעניינים שהזמן גרמם, ומהם: לעשות "פרסומי ניסא", לעצמם ולאחרים, ובכל מקום ומקום – של הנסים שהקב"ה עושה אתנו, בידעם שהדבר קשור

לגאולה האמיתית והשלימה! (ידבר מלכות לפרשת וישב).

ועוד אני מוצא לנכון להודיע, שלא אתפלא אם בעקבות הפירסום הזה יבחר הבעל-דבר לבא בעלילות-דברים, כמנהגו מכבר (וכדרכו, תוך הסתתרות מאחורי שמות בדויים). אלא שכשם שבעבר לא נרתעתי מן ההסתה הפרועה בה בחר, כך אי"ה גם להבא, ועל-כן מומלץ גם לו להשקיע עצמו באמת, ובהתקשרות למי שהשיב, משיב וישיב, רבים מעון – והוא רחום יכפר.

ולא איזו שיחה "לא לפרסם". ועוד נציין: **א.** גיליון "כפר חב"ד" שלפני הקודם (495, ח' מרחשוון) עסק בהרחבה בביקורו של הרב אליהו אצל אד"ש, וצויין (ע"י 11): "כפי שנודע "ועד הנחות בלה"ק" מכין רשימה ערוכה שתהא ברורה לכל לומד ומעיין", ומובנת הסברא לבחור להדפסה – בגיליון 497, כ"ב מרחשוון – דווקא את הרשימה המוגהת הזו. **ב.** בדרך כלל נדפסו באותה תקופה שיחות ידבר מלכותי המוגהות, אך בשבוע אנו עוסקים נדפסה רק הרשימה הנ"ל ולא השיחה משבת פרשת וירא, שלא נדפסה גם בשבועות הבאים. **ג.** רשימה הנ"ל כפולה באורכה מיקונטרס. בית רבינו שבבבלי ומשיחת שי"פ וירא.

בדרך אגב, חושבני שקוראי יבית משיחי עשויים למצוא עניין בפרט הבא: ביומן שנדפס ביכפר חב"ד גל' 497 (מוסף מיוחד ע' 12) מסופר רק שעם הופעת קונטרס "בית רבינו שבבבלי" הוא "עורר התעניינות רבה", אך משום-מה לא סופר שבאותו יום ראו שאד"ש נוטלו עמו בנסיעה לאוהל. מי שרוצה לשער את סיבת ההשמה, מוזמן לעיין בשבועון "בית חיינו", גל' 112 ע' 9-10 ולמצוא שגם אותו לקח אד"ש באותה הזדמנות (כן כן, אי-אפשר לשכוח את היחס "אוהד" שיכפר חב"ד הפגין בשעתו כלפי השבועון "בית חיינו", זאת עוד קודם לטענת "אופן המתקבל").

בקונטרס החדש שיצא זה עתה לאור זכינו להסבר. בית רבינו שבבבלי הוא-הוא המוח של העולם, הוא המקדש מעט, ממנו יוצא אל כל העולם, בו וזרכו מתבצעת ההתקשרות של השכינה לעולם. בזרנו-אנו, "בית רבינו שבבבלי" הינו 770. הוא המקדש מעט. המוח של העולם ושל עם ישראל. בו מתקשרת השכינה עם כולנו. לכן, יש שם יותר חיות, שם מפכים מעיינות של תורה, חסידות, אותות ומופתים. לקראת הגאולה, כשצריך המקדש מעט הזה ב-770 לקבל את המקדש מלמעלה, זה העתיד לרדת אליו ולהתגלות בתוכו פה למטה, עליו להתרחב ולהשתכלל, להיות מוכן בפאר ובהדר לקבל את ביהמ"ק מהשמים ולעלות עמו לארץ-ישראל נאו!"

וכמו-כן יודעים שקטעים מהקונטרס צוטטו בו לא אחת, כמו בגל' 770, י"ט תמוז תשנ"ז, ע' 25.

זאת נוסף לעובדה שבאותו יום בו התפרסם הקונטרס התפרסם גם קונטרס ובו רשימת הדברים עם הרב אליהו שליט"א, היא שנדפסה באותו שבוע ביכפר חב"ד (ובגיליונות הבאים נדפסו שיחות או מאמרים שהתפרסמו מאוחר יותר), כך שגם אם יספרו לנו שהייתה שאלה איזה מהשניים להדפיס באותו שבוע ביכפר חב"ד, מסתבר יותר שהמענה – אם היה – הורה איזו שיחה כן להדפיס,

נשים יקרות

הנכן מוזמנות להשתתף ביום שכולו לימוד תורתו של משיח ותורה חדשה מאתי תצא, רוב שירה וזמרה, למען קבלת פני משיח צדקנו הרבי מה"מ, בביהמ"ק השלישי

יתקיים בעז"ה בכ"ח כסלו יום חמישי משעה 12:00-18:00

בבית הכנסת צמח צדק בעיר העתיקה בירושלים

הדלקת נר חמישי של חנוכה, בעיר העתיקה בירושלים

03-9606599 055-827101

מרמלשטיין - מסעדה בטעם ביתי

Mermelstein Caterers

MAYER KOHEN

351 KINGSTON AVENUE

BETWEEN CARROLL & PRESIDENT STREETS

778-3100

Thursday & Friday SPECIAL:

- * 2 Roasted Chickens
- * Fish * Kugel * 1 Salad

ONLY \$19.75

Let us cater your simcha...

ה חסיד ר' משה לייב גולדיס, נולד בשנת תרס"ח בעיירה סרביה שהיתה תחת השלטון הרומני. בעיירה זו היו כל היהודים שומרי תורה ומצוות.

התכונות הטובות ועשיית החסד שגמל עם הזולת כל חייו, ניכרו בו כבר בימי ילדותו. אביו ר' יצחק שהיה מלמד בעיירה, נפטר בגיל צעיר והבן משה נאלץ לקחת על שכמו את עול פרנסת הבית עוד לפני הכנסו למצוות.

בשנת תשי"א, כאשר נאלצו בני העיירה לברוח מהאויב הנאצי, לא הסכים ר' משה לחצות את נהר הדניסטר בשבת קודש, למרות שידע כי בכך הוא עלול חלילה לסכן את חייו. התנהגות זו אפיינה את ר' משה במהלך כל השנים ששהה בברית המועצות, כאשר גם שיקולים של פיקוח נפש לא מנעו ממנו לבצע פעולות נועזות, כמו תמיכה בהפצת תורה ובבניית מקוואות, תמיכה כספית ליהודים נזקקים, ובעיקר למשפחות של יהודים שראש המשפחה נאסר, עליהם יסופר בהמשך באריכות.

מסירות נפשו לתורה ומצוות לא ידעה גבולות, גם כאשר האויב הנאצי עמד בפתחה של העיר. ואכן, ביום ראשון שלמחרת, כבר קשה היה לברוח מהעיר. הגשרים כבר הורדו ובני המשפחה כבר השלימו עם כך שהם יצטרכו לחיות תחת הכיבוש הנאצי, אולם בדרך ניסית הצליחו לבסוף לחצות את הגבול לכיוון קישינוב. כשר' משה היה מספר את מאורעות אותם הימים, היה מדגיש כי ידע שלא יאונה לו כל רע בזכות השבת ששמר.

כמו רבים מהפליטים היהודים, גם ר' משה גולדיס שם את פעמיו לכיוון אוזבקיסטן שם הכיר את חסידי חב"ד שהגיעו לאזור לאחר פרוץ הקרבות. בשנת תשי"ה נסעו בני המשפחה לצירנוביץ', שם התגוררו עד עלייתם ארצה בשנת תשל"ה – לאחר שנים של תלאות סבל ומסירות נפש לכלל ולפרט.

מ עשה שמים היה זה, שר' משה גולדיס איחר להגיע לרכבת ההצלה שהוציאה מאות חסידים מרוסיה, בעת הבריחה הידועה ביי"ט כסלו תשי"ו. בעקבות זאת נאלץ להשאר שלושים שנה נוספות בעיר צירנוביץ', שם שהה יחד עם נכבדי משפחות אני"ש כמו משפחת המשפיע ר' משה וישצקי, המשפיע ר' מענדל פוטרפס, המשפיע ר' חיים זלמן קוזלינר ע"ה,

הרבי מלך המשיח אומר לאיש מסירות

"עד היום מהיום נצ

דמותו של ר' משה לייב גולדיס, היתה ידועה לדמות אגדתית מרתקת. לא רבים ידעו על מעשיו, אולם המעט שנחשף אודותיו פורש מסכת חיים מרתקת של איש חסד שפיזר את כל כספו למען אחזקת היהדות ברוסיה, ולמען משפחות אנ"ש שהכיר במסעותיו הרבים באימפריה הרוסית הגדולה ●
"בית משיח" מביא בפרסום ראשון את תולדות חייו של החסיד המופלא, איש החסד, שסיכן את נפשו כדי להחזיק את גחלת היהדות. מבחר עדויות מרתקות על איש חסד עלום ומופלא.

מאת: שי גפן

משפחת לבנהרץ, משפחת קופרמן, ועוד רבים וטובים.

בכל אותה תקופה היה ר' משה מהפעילים הבולטים שעמד מאחורי הפעילויות החשאיות והמסוכנות ביותר. "הוא לא חת משום דבר" – מעיד עליו אחד ממכריו – "כל מטרתו הייתה לשמור על גחלת היהדות בברית המועצות ולסייע למשפחות אנ"ש ששהו בצ'רנוביץ'.

ר' משה גולדיס לא היה איש של רוח. דמותו היתה שקטה ומופנמת, וכך בשקט, ללא תשומת לב מיותרת, דאג להחיות את רוח אנ"ש בצ'רנוביץ', לדאוג למחיתם של המשפחות השונות. הוא הקים קרנות של 'מתן בסתר', מימן בניית מקוואות ודאג לכל ענייני היהדות בגופו, בנפשו ובכספו.

באותה תקופה הוא היה ספק חשוב לפירות יבשים שנשלחו לסיביר. זאת היתה עבודתו הרשמית והגלויה, ומלבדה היו עוד אי-אלו עסקים שהכניסו לכיסו כסף רב.

ידידיו מאותה תקופה מספרים כי תשעים אחוז מהכספים אותם הרוויח בעבודתו, היה נותן לצדקה בעוד שבביתו שררה דלות איומה. בתו מרת רוזה פטריבורסקי תח"י, מספרת כי בביתם שררה דחקות גדולה מאד, וזאת למרות שאביה היה מרויח הרבה. "מעולם לא ידענו על הפעולות של אבא" – היא מספרת – "אבא מעולם לא סיפר מה הוא עושה עם הכספים הרבים שהרוויח בעבודתו. הכל היה אצלו חשאי. אודות מעשיו הטובים התחלנו לשמוע רק לאחר פטירתו. פתאום הגיעו אנשים שסיפרו על פעולותיו הכבירות למענם, וכך התוודענו רק לקצה הקרחון אודותיו".

אחד ממורי הדרך של ר' משה היה המשפיע הנודע ר' מענדל פוטרפס שהיה אומר לו לאיזה עניינים צריכים לתת לצדקה ור' משה היה נותן ללא חשבונות, אם למען בניית מקוואות ואם לכל מטרה אחרת של עזרה ליהודים.

על כך מספר הרב מיכל וישצקי מכפר חב"ד: "בעיר צ'רנוביץ' בנו פעם מקווה בתוך בית הכנסת. אבי, ר' משה וישצקי היה מעורב בבניית המקוה יחד עם ר' מענדל פוטרפס. פעם הגיע ר' משה גולדיס מאחת מנסיעות עסקיו לצ'רנוביץ', הוא אפילו לא נכנס לביתו אלא מיד סר לבית אבי. באותה זמן שהה בביתו גם ר' מענדל. בכיסו של ר' משה היה סכום כסף גדול שהרוויח בנסיעתו זו. ר' מענדל פנה מיד לר' משה: "מה יש לך בכיסים? אני צריך כעת כסף בשביל מקווה". ר' משה שאל מיד לכמה הוא זקוק ור' מענדל נקב בסכום גדול. ר' משה לא היסס והוציא את כל הכסף שהיה בכיסו ונתנו לר' מענדל. ר' מענדל העיר לו שישאיר אצלו חלק מהסכום כדי שיוכל להמשיך לעשות עסקים, אך ר' משה גולדיס לא הסכים ונתן לו את כל הכסף. ר' מענדל מצידו לא ויתר: 'לפחות תיקח הלוואה לסכום שאתה צריך בשביל העסקים', ואכן כך הוא עשה.

"במעמד הזה הייתי נוכח, ולא אשכח אותו לעולם. זה היה שיעור מאלף בנתינת הצדקה".

שנים ארוכות לאחר מכן, בשנת תשל"ז, כאשר בני המשפחה ישבו 'שבעה' לאחר פטירתו, הגיע ר' מענדל ע"ה לנחמם. כשראה בעצבונם של בני המשפחה, אמר להם: "למה אתם בוכים? אתם צריכים לשמוח! ר' משה עולה לשמיים עם מזוודות גדולות של מצוות

ומעשים טובים..."

בהקשר לאותו מעמד, מציין הרב בן ציון וישצקי: "אני זוכר שבכל זאת התרימו עוד כמה אנשים למען המקווה המחתרתי בצ'רנוביץ'. כשהדבר נודע לאחר מכן לר' משה גולדיס הוא נאנח והדבר כאב לו. הוא רצה לתת את כל הסכום..."

הרב מיכל וישצקי: "כאשר אני חושב על ר' משה, קשה להאמין, אבל הוא לא היה 'עובדי' גדול או למדן מופלג; הוא היה יהודי פשוט אבל בעל לב טוב ותכונות מיוחדות שהפעימו את כולם. הוא היה יהודי שלא חי בשביל עצמו אלא בשביל הזולת, ולאחר כל זאת הוא לא הרגיש שהוא עושה משהו מיוחד. הוא עשה הכל בטבעיות הכי גדולה".

מספר הרב בן ציון וישצקי: "כל מהותו של ר' משה היתה במעשי חסד לכלל ולפרט. תקופה ארוכה הרויח כסף רב מהעסקים שלו תוך כדי סיכון עצמי גדול מאד ולמרות זאת היה לוקח לעמו רק את ה'מעשר' ממה שהרויח ואילו את השאר חילק לצדקה.

"אני זוכר את הדירה שלו. זו היתה דירה עלובה ללא חלונות, היה שם חוסר ריהוט מינימלי, בו בזמן שאנשים שהרוויחו כמותו היו חיים ברמת חיים גבוהה בהרבה. כאמור, את כל כספו נתן לעניינים של תורה ומצוות. אם 'מלמדי' היה צריך כסף, או שהיה צריך להחזיק קבוצת בחורים, או בניית ותחזוקת מקווה – ר' משה גולדיס היה הכתובת. מלבד זאת, ר' משה תמך בהרבה משפחות עניות, חיתן צעירים, ועוד פעולות רבות. מה שמפליא שחלק גדול מהמשפחות אותן החזיק, לא ידעו כלל מיהו התומך הנסתר.

"כך נהג לא רק בצ'רנוביץ', אלא בערים

הנפש ר' משה גולדיס ע"ה:

עזרת לנו, טרך לעזור לך..."

המטוס ניצל בזכות ר' משה

ר' משה גולדיס היה מרבה לטוס במסגרת תפקידו כסוכן פירות יבשים. היה טס בעיקר מהאזורים החמים במדינה אל המקומות הקרים.

פעם סיפר כי כשטס מטשקנט לצ'רנוביץ, הודיע הטייס לקראת הנחיתה כי הגלגלים לא נפתחים וכי המטוס והנוסעים נמצאים בסכנה גדולה מאד. ר' משה, כדרכו בקודש, היה מרבה באמירת תהילים. בכל זמן פנוי היה אומר פרקי תהילים, וכך גם באותה נסיעה. כששמע על מצב החירום, המשיך לומר תהלים בשלוות נפש. לאחר דקות ארוכות הודיע הטייס כי הגלגלים נפתחו והמטוס ניצל, בהוסיפו בהתפעלות: 'בטח יש כאן מישהו מיוחד שבזכותו יצאנו בנסי' המישהו הזה היה ללא ספק ר' משה גולדיס.

מקוואות בלבד, ולעתים היו צריכים לנסוע נסיעה ארוכה שעלותה היתה יקרה. לפעמים אפילו היה צריך להגיע בטיסה. ר' משה ראה בכך חשיבות עליונה ובמשך שנים היה מממן את הנסיעות בלא שאיש ידע מי עומד מאחורי המימון. אם לא די בכך, ר' משה היה דואג שלאחר הנסיעה הארוכה למקווה – שארכה לא פעם מספר ימים – יביאו מתנות עבור הילדים שנשארו בבית, עובדה המלמדת על האישיות האצילה והחסידית".

בתחילת שנות ה-50 כאשר חורשצ'וב ימ"ש עלה לשלטון, הוא הכריז מלחמת חורמה על העסקים השחורים עד כדי גזר דין מוות למי שייתפס עוסק בעסקים שחורים. עשרות ומאות אלפים נאסרו ועונו עינויים קשים. על רבים נגזר גזר דין מוות. באותם ימים שרר פחד גדול בכל הנוגע לעסקים אלה.

כאמור, ר' משה הרויח הרבה כסף בעסקים אלו, עד שבאחד הימים הלשינו עליו. בעקבות זאת הגיעו החוקרים לביתו, והללו התפלאו לראות את הבית העלוב שלו. הם ביררו שוב ושוב האם זה אכן ביתו של ר' משה גולדיס, כי לפי התיאורים שקיבלו אודותיו, הוא היה אמור להיות עשיר גדול... שלא לדבר כך שהם גם לא מצאו בבית אף לא פרוטה – כי פשוט לא היה... ר' משה לא השאיר לעצמו שום דבר.

מספרת בתו של ר' משה: "לאחר מאסרו של אבא, התועודו החסידים אצלנו בבית בשבת מברכים. ר' מענדל פוטרפס לקח הרבה משקה ולפתע החל לבכות בכיות נוראות. הוא חזר ואמר כל הזמן: 'ר' משה אתה נשארת עם כל הכסף, הם לא הצליחו לקחת ממך שום דבר...' על דברים אלו חזר כל הזמן".

מאסרו היה לאחר היום הראשון של חג הפסח תשכ"ג. הוא עונה ונחקר על ידי שלטונות הק.ג.ב. אך מעולם לא הלשין על מישהו. במשך כמה ימים לא הסכים להכניס אוכל לפיו, בגלל ההקפדה על כשרות של חג הפסח. בתחילה חשבו הסובייטים לשבור אותו, אך ר' משה עמד איתן כצור חלמיש, ובכל תוקף סירב להכניס דבר מה לפיו. רק אז התירו חוקרי הק.ג.ב. לבני המשפחה להביא מצות ומאכלי פסח אל תוך בית הכלא.

במהלך החקירות הרבות, נשאל ר' משה גולדיס על העזרה והסיוע שהגיש ליהודים וכן אודות הסחר הלא חוקי בנינו נתפס.

מאסרו של ר' משה גרמה צער ועגמת נפש ליהודים רבים. בעקבות מאסרו שררה אווירה קשה בקרב משפחות אנ"ש בצ'רנוביץ.

לבסוף ר' משה קיבל עונש קל יחסית,

כאמור, עבודתו הרשמית היתה משלוח של פירות יבשים לסיביר. לצורך כך נסע לעתים קרובות לערים השונות ברוסיה. מובן שבעבודה זו לא עסק בשבת. הוא סידר את עבודתו באופן כזה, שבכל שבת הוא יהיה בעיר אחרת בברית המועצות, אצל מכריו וידידיו הרבים.

את אותם מסעות ניצל ר' משה להפצת יהדות. הוא היה מקרב יהודים לתורה ומצוות, תומך בהם, אם במילה טובה ואם בעזרה. הרב שלום דובער רסקין, שהתגורר באותה תקופה בעיר גורקי, זוכר כי באחד הימים התדפק ר' משה על דלת ביתם וביקש להלוות מהם כסף לקניית כרטיס רכבת בחזרה לצ'רנוביץ. בכיסו לא היתה אף לא פרוטה. בני הזוג רסקין לא הבינו את פשר הדבר כי ר' משה הרי היה אדם שלא היה זקוק להלוואות. כשראה את תמיחתם סיפר להם כי פגש זוג יהודים צעיר שעמד להתחתן. הזוג הצעיר היה מחוסר כל אמצעים, ור' משה שלא יכל לראות בעוניים, הוציא את כל כספו שהיה ברשותו כדי שהזוג יוכל להקים בית בישראל...

משפחות רבות הצליחו בזכותו להמשיך בשגרת החיים, למרות הקשיים העצומים שהיו באותם ימים טרופים. ר' משה עצמו נמנע לספר עד כמה שהוא עוזר ליהודים בגשמיות וברוחניות גם יחד, אולם הסיפורים והעדויות שהגיעו לאחר מכן, מרכיבים פסיפס מרתק של עזרה. המשפיע ר' מוטל ע"ה קוזלינר מוסיף ומספר כי במשפחות בהם נאסר ראש המשפחה, היה ר' משה דואג להביא כל בוקר כסף כדי שהמשפחה תוכל להחזיק מעמד באין משענת כלכלית. ר' משה לא נתן חלילה שמשפחה חסידית תתמוטט.

מספר הרב קוזלינר: לר' משה היתה קופה סודית שמטרתה היתה לממן את הוצאות הנסיעה למקווה עבור משפחות אנ"ש שנזקקו לכך וברשותם לא היו אמצעים לכך. באותם ימים היו בכל רוסיה שניים שלשה

נוספות. במסגרת עבודתו היה מסתובב בכל רחבי ברית המועצות ובכל מקום שהגיע עזר וסייע לאנ"ש המקומיים.

"אני נזכר באפיזודה לה הייתי עד, ומסיפור זה אפשר ללמוד על האישיות הנדירה הזאת ששמה ר' משה גולדיס: יום אחד חזר ר' משה ממשעונו והוא הגיע היישר לביתנו שם נפגש עם ר' מענדל פוטרפס ע"ה. הוא סיפר לו כי היה בעיירה מסוימת ליד מוסקבה ואחד מאנ"ש שהיה אב למשפחה ברוכת ילדים, רצה בכל מאודו להרחיב את ביתו ולהוסיף עוד חדר. כשר' משה שהה אצלו הוא ביקש ממנו הלוואה, וזה נענה בחפץ לב ונתן לו בו במקום 3000 רובל טבין ותקילין, סכום גדול באותם הימים. כשר' מענדל שמע זאת הגיב מיד: 'הוא לא יחזיר לך, לאותו יהודי אין מהיכן להחזיר...' ר' משה השיב לו בו במקום 'אבל יש לי משהו ביד', כלומר ערבון. ר' מענדל הסתקרן: 'מה יש לך ביד?' ור' משה השיב תשובה שכה אופיינית לו: 'אם הוא יחזיר לי, מה טוב, ואם לא, הרי ההלוואה תהיה צדקה לאותו יהודי...'

בכלל ר' משה היה יהודי שומר סוד. לא ידעו כמעט על מעשיו המופלאים. מה שבכל זאת ידוע, כי מר' משה נהנו מאות רבות של יהודים.

משפחות אנ"ש שגרו באותם הימים בצ'רנוביץ בהם משפחות וישצקי, פרסמן, לבנהרץ, רובינסון, קוזלינר ועוד, זוכרים היטב את טוב ליבו ונדיבותו של ר' משה. לעתים קרובות היה מלווה כסף לאנשים ומעולם לא לקח מהם פתק של בעל החוב. על כך הוא היה אומר 'אם יוכל להחזיר – שיחזיר, ואם לאו – שלא יחזיר...' כולם ידעו שהלוואה של ר' משה היא מעין מתן בסתר ליהודים שעול הפרנסה רבץ עליהם בכבדות. "הוא למעשה עבד קשה לפרנסתו כדי לעזור ליהודים אחרים", העיד לימים הרב חיים מאיר כהנא, רבה של צ'רנוביץ.

באחד הימים התדפק ר' משה על דלת ביתם וביקש להלוות מהם כסף לקניית כרטיס רכבת בחזרה לצ'רנוביץ'. בכיסו לא היתה אף לא פרוטה. בני הזוג רסקין לא הבינו את פשר הדבר כי ר' משה הרי היה אדם שלא היה זקוק להלוואות. כשראה את תמיהתם סיפר להם כי פגש זוג יהודים צעיר שעמד להתחתן. הזוג הצעיר היה מחוסר כל אמצעים, ור' משה שלא יכל לראות בעוניים, הוציא את כל כספו שהיה ברשותו כדי שהזוג יוכל להקים בית בישראל...

הורה שעם ר' משה גולדיס יילך גם הרב יהושע פינסון מי שהיה היו"ר של 'עזרת אחים'. ואכן, תקופה מסוימת עסק בכך, ונסע למקומות שונים, שם היה מציג את עצמו ומספר על היהודים שנשארו מאחורי המסך הברזל.

זמן מה לאחר מכן, שוב זכה ר' משה לנסוע לרבי ונכנס פעם נוספת ליחידות.

לאחר הנסיעה השניה נפל למשכב ממנו לא קם וביום ו' כסלו תשלי"ז, שנה ושמונה חודשים לאחר שעלה לאה"ק, השיב לבוראו את נשמתו הטהורה והמזוככת ביסורים של מסירות נפש, כשהוא בן 69 שנים בלבד. על פי בקשתו נטמן בהר הזיתים, לצד ידידו ר' שמואל אברהם לבנהרץ ע"ה.

ר' משה גולדיס היה קשור בעבודות האהבה לאדמו"ר מרימניץ זצ"ל, עמו עמד בקשרים הדוקים. בהלווייתו של ר' משה לחש ר' מענדל פוטרפס באוזניו של הרבי מרימניץ: "הוא לוקח עמו לשמיים מטענים של גמילות חסד"...

שלוש שנים היה הוא ומשפחתו מסורבי עליה. רק בשנת תשל"ה הגשים ר' משה את חלומו ועלה לארץ הקודש יחד עם כל בני משפחתו. התרגשותו של ר' משה לא ידעה גבולות. כל ימיו חיכה לחונן את עפר אה"ק, ובעיקר לאחר התלאות שעברו עליו בבית הסוהר הרוסי. למרות שלא היה בגיל מבוגר, כבר היה חלש ותשוש מכל התלאות שעבר עליו.

מיד עם יציאתו מרוסיה, כמו רבים מהחסידים שיצאו באותם ימים, נסע לביקור אצל כ"ק אדמו"ר מה"מ. על הביקור המיוחד הזה מספר ר' מרדכי ע"ה קוזלינר שהכיר את ר' משה במשך שנים רבות: "מיד עם כניסתו ליחידות, שארכה 18 דקות, אמר לו הרבי: 'עד היום אתה עזרת לנו, מהיום כולנו חייבים לעזור לך...' אני חושב שהמשפט הזה של הרבי מקפל את כל מהותו של ר' משה – עזרה לזולת. בהמשך היחידות התעניין הרבי על כל מה שעבר עליו ברוסיה.

תקופה מסוימת נסע ר' משה לאסוף כספים עבור לשכת 'עזרת אחים' – לשכה שתפקידה היה לסייע ליהודי רוסיה. הרבי

"רק" שמונה שנים, כאשר על עבירות דומות קיבלו אנשים גזר דין מוות, או עברו עינויים קשים. למרות סאת היסורים שעבר, ר' משה לא ויתר על קוצו של יו"ד, וגם כאשר שהה בבית הסוהר הקפיד על קלה כבחמורה, בעומדו בגבורה ובמסירות נפש על שמירת מצוות כפי שהיה בימי חרותו.

שמונה שנים הקשות הסתיימו ביום שישי ערב פסח תשל"א. הוא יצא מבית הסוהר והספיק להגיע לביתו לקראת שולחן הסדר ולחגוג את הגאולה הפרטית שלו יחד עם בני משפחתו. לליל הסדר בשנה ההיא הייתה משמעות כפולה עבורו.

לאחר שהשתחרר ממאסרו, הקדיש את כל עתותיו ללימוד תורה. בתו זוכרת כיצד אביה הקדיש את כל זמנו ללימוד תורה, שיעורי חסידות ולאמירת תהילים, כמו רוצה להשלים את מה שהחסיר במשך שנים רבות.

בשנת תשל"ב הוא הגיש בקשה לעלות לארץ הקודש. פנייתו נענתה בשלילה ובמשך